

فرہنگ سربازی

۲۱۷

ماہنامہ فرهنگی، سیاسی و اجتماعی
سال شانزدهم - آذر ۱۴۰۴

در این شماره می خوانید:

دانشجویان انقلابی
سنگراول مقابلہ
بانفوذ فکر
دشمن

مصاحبه با سرباز نخبه
دکتر فردین اسدیان

نقش هوش مصنوعی
در ترویج فرهنگ اسلامی

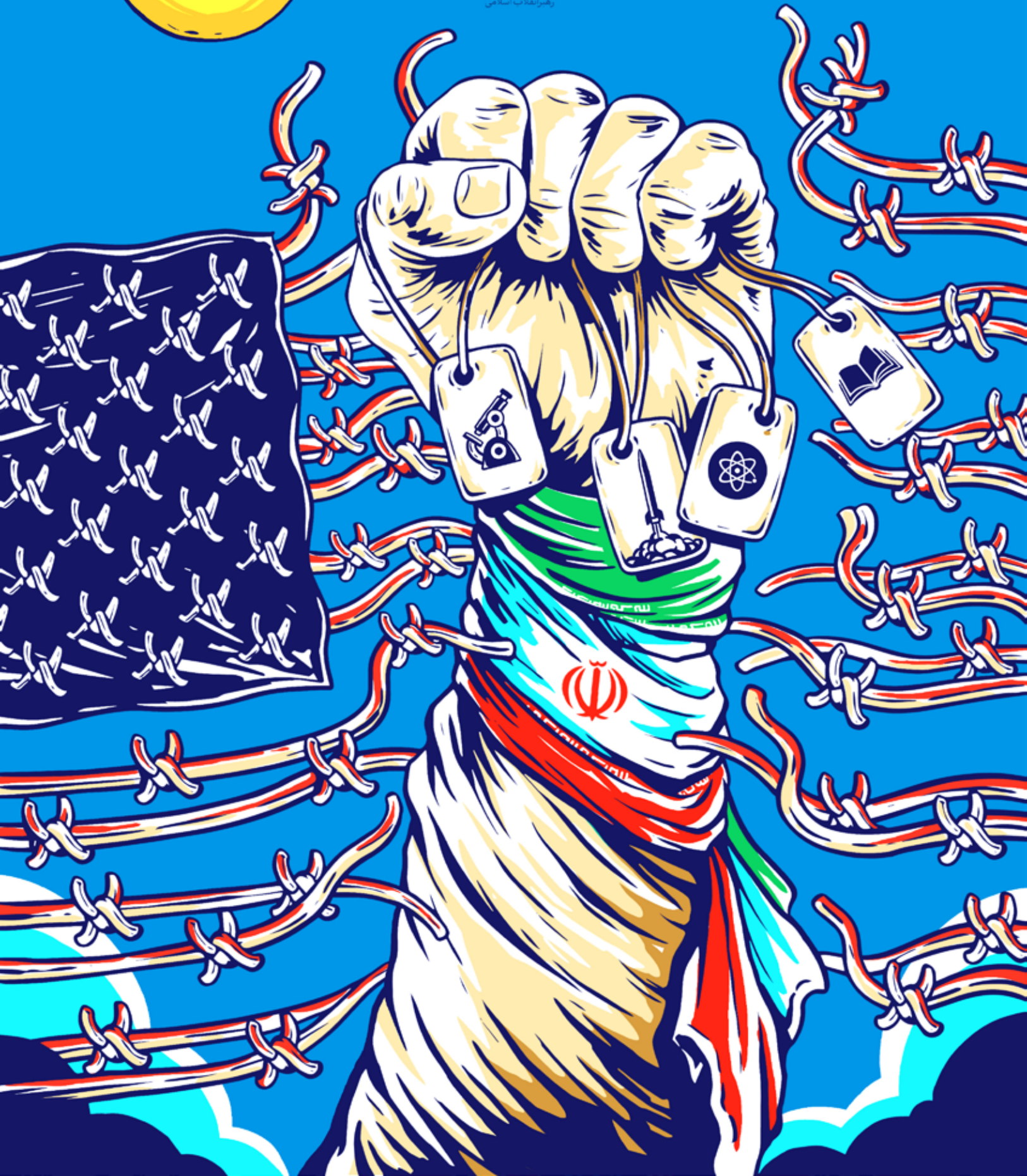
سربازان نیروی هوا فضایی سپاه با
سرلشکر پاسدار شهید حاجی زاده

عزب و این از مستقل مقتدر

ملت ایران از لاک توسری خوری و ذلتی که به او تحمیل شده بود، خودش را با انقلاب خلاص کرد؛ این لاک را شکست، آمد بیرون، هویت ایرانی با خصوصیات اسلامی در او بُروز کرده، طالب عزت است، طالب استقلال است، طالب پیشرفت است، لذا است که هر چه دشمنان ظالم فشار می آورند تأثیری در او نمیگذارد.

عزبها

۱۳۹۸/۴/۵
رهبرانقلاب اسلامی

فرهنگ سربازی

کلام مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

دیدار دانش آموزان و دانشجویان با رهبر انقلاب - ۱۴۰۴/۰۸/۱۲

رهبر انقلاب نخستین مواجهه آمریکا با انقلاب اسلامی را مصوبه خصمانه مجلس سنی آمریکا خواندند و با اشاره به برانگیخته شدن خشم عمومی از راه دادن محمدرضا به آمریکا، افزودند: ملت ایران احساس کرد که آمریکایی‌ها با ساکن کردن محمدرضا در آنجا، در پی تکرار کودتای ۲۸ مرداد و زمینه‌سازی برای بازگرداندن او به ایران هستند بنابراین خشمگین به خیابان‌ها آمدند که بخشی از تظاهرات و حرکت مردمی با حضور دانشجویان منجر به تسخیر سفارت آمریکا شد.

رهبر معظم انقلاب در بیان سابقه خصومت آمریکا با ملت ایران گفتند: پس از مشروطه برای حدود ۴۰ سال، ایران یا درگیر هرج و مرج و آشفتگی بود یا با دست‌اندازی دولت‌های بیگانه و یا استبداد خشن و دیکتاتوری بی‌رحم رضاخان مواجه بود تا اینکه در حدود سال ۱۳۲۹ به لطف خدا، دولت ملی مصدق در کشور روی کار آمد که در مقابل انگلیسی‌ها ایستاد و توانست نفت کشور را که تقریباً مفت در اختیار آنها بود ملی کند.

علاج بسیاری از مشکلات و مصونیت بخشی به کشور فقط از راه قوی شدن و قوت مدیریتی، علمی، نظامی و انگیزه امکان‌پذیر است و دولت در بخش‌های مربوط به خود باید کارها را با قوت انجام دهد.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، جوانان را به معرفت‌افزایی و اطلاع‌یابی از مسائل اساسی سیاسی امروز، دیروز و فردای کشور با تشکیل حلقه‌های معرفتی و بررسی حوادث تلخ و شیرین توصیه کردند و گفتند: علم باید در کشور پیشرفت کند. چند سال قبل، حرکت و پیشرفت علمی ما خیلی خوب بود اما قدری افت کرده است که مسئولان دانشگاه‌ها، محققان و دانشجویان نباید بگذارند سرعت علمی کشور افت کند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای علت اصلی دشمنی‌ها و توطئه‌های گوناگون علیه انقلاب را خارج شدن طعمه‌ای شیرین از گلوئ آمریکا و قطع تسلط آمریکا بر منابع ایران خواندند و گفتند: آنها حاضر نبودند به آسانی از ایران دست بکشند بنابراین از همان ابتدا تحریکات خود را نه فقط علیه جمهوری اسلامی بلکه علیه ملت ایران آغاز کردند.

«ای ایران» بخوان

علیه السلام
شیخ ابوالحسن

فهرست

۴	امام و مبارزه با استکبار؛ معنای جهانی مقاومت امروز
۶	بسیجی امروز کیست؟
۷	هنر بسیجی، از نقاشی سنگر تا تولید محتوای امید بخش دیجیتال
۸	دانشجوی انقلابی؛ سنگر اول مقابله با نفوذ فکری دشمن
۹	میرزا کوچک خان و ضرورت بازگشت به ریشه‌های فرهنگی مقاومت
۱۱	نسل Z والگوی روحیه بسیجی
۱۲	فاطمه (س)، نخستین الگوی آگاهی در میان زنان
۱۳	ام‌البنین (س) و بازخوانی مفهوم «وفاداری فرهنگی» در جامعه امروز
۱۴	شهید ذاکر
۱۶	شهیدی که امضای شهادتش را از شهدا گرفت
۱۷	روایت زندگی شهید مدافع حرم مرتضی عبدالهی
۱۸	حکایات
۱۹	پاسخ به یک شبهه
۲۰	عجله کردن همیشه کار شیطان نیست
۲۲	راهکارهای سلامت ذهنی، آرامشی که از درون آغاز می‌شود
۲۴	۵ مکان زیرزمینی عجیب در دنیا
۲۵	ضرب‌المثل «خودکرده را تدبیر نیست»
۲۶	سگ‌گردانی؛ توهینی به حقوق اجتماعی دیگران
۲۷	زخم پنهان بدحجابی بر دل جامعه
۲۸	همسایه‌داری؛ حلقه‌ی گمشده سبک زندگی ایرانی اسلامی
۲۹	حق و حقوق همسایگی
۳۰	نقش هوش مصنوعی در ترویج فرهنگ اسلامی
۳۲	قاب ماندگار
۳۴	اخبار مربوط به حوزه خدمت وظیفه عمومی
۳۵	بخش هایی از قوانین مرتبط با خدمت وظیفه عمومی
۳۶	گفتگو با سرباز علیرضا گوهر نیا
۳۷	مصاحبه با سرباز نخبه حسین تاوردی زاده
۳۸	مصاحبه با سرباز وظیفه دکتر فردین اسدیان
۳۹	گفتگو با سرباز محمدجواد مدرسی
۴۰	گفتگو با یاسر قره داغی سرباز نیروی هوا فضای سپاه

سرمقاله

آزمون استقلال ملت ایران

داشت. دشمن با روایت‌سازی دروغین و القای تردید، تلاش می‌کرد ذهن‌ها را تسخیر کند؛ اما مردم ایران با بصیرت و اعتماد به رسانه‌های ملی، اجازه ندادند حقیقت تحریف شود. این مقاومت فکری، نشانه رشد ملتی است که دیگر فریب نقاب‌های تمدن‌نمای غرب را نمی‌خورد. از سوی دیگر، عملکرد نیروهای مسلح ایران در این جنگ، جلوه‌ای از خودکفایی دفاعی کشور بود. پهبادهای سامانه‌های بومی پدافندی و توان اطلاعاتی داخلی نشان دادند که استقلال، تنها شعار سیاسی نیست، بلکه واقعیتی عینی در توان نظامی و فناوری کشور است. همین خودباوری، توازن قدرت را تغییر داد و دشمن را وادار به عقب‌نشینی کرد.

در پایان، جنگ ۱۲ روزه نه به عنوان یک درگیری کوتاه، بلکه به مثابه یک آزمون ملی در حافظه تاریخی ایران باقی ماند؛ آزمونی که در آن ملت ایران بار دیگر ثابت کرد که اگرچه ممکن است فشارها زیاد باشد، اما اراده‌ای که بر پایه ایمان، استقلال و عزت شکل گرفته باشد، شکست‌ناپذیر است. این جنگ، تکرار دوباره حقیقتی بود که امام خمینی(ره) فرمود: «ما می‌توانیم» — و ملت ایران، بار دیگر نشان داد که واقعاً می‌تواند.

جنگ ۱۲ روزه، نه صرفاً نبردی نظامی، بلکه آزمونی سرنوشت‌ساز برای سنجش استقلال و عزت ملی ایران بود. در روزهایی که فشار سیاسی، تهدید نظامی و جنگ رسانه‌ای از هر سو بر کشور سایه افکنده بود، ملت ایران با روحیه‌ای استوار نشان داد که استقلال را نه در شعار، بلکه در عمل معنا می‌کند. این جنگ کوتاه، تصویری فشرده از دهه‌ها مقاومت و ایستادگی مردمی بود که یاد گرفته‌اند روی پای خود بایستند.

در این دوازده روز، دشمن می‌کوشید با حمله‌های هوشمندانه و فشار روانی، روحیه مردم را بشکند و نظام اسلامی را وادار به عقب‌نشینی کند. اما آنچه رخ داد، درست برعکس بود. مردم ایران در مساجد، خیابان‌ها، دانشگاه‌ها و جبهه‌های فکری و رسانه‌ای به صحنه آمدند و با یک‌صدا فریاد زدند که استقلال خریدنی و فروختنی نیست. این همبستگی، ریشه در ایمان و تجربه ملتی دارد که طعم استقلال را با خون شهیدانش چشیده است.

نکته مهم در جنگ ۱۲ روزه، نقش آگاهی و بلوغ سیاسی جامعه ایرانی بود. برخلاف دوران گذشته که جنگ‌ها تنها در میدان‌های نظامی تعیین می‌شد، این نبرد در عرصه افکار عمومی و فضای شناختی نیز به شدت جریان

امام و مبارزه با استکبار؛ معنای جهانی مقاومت امروز

رضا ابراهیمی

«منش و رفتار» است. رفتاری که در آن یک قدرت، خود را ارباب جهان می‌داند، برای دیگران حق تعیین سرنوشت قائل نیست، منابع آنان را غارت می‌کند و فرهنگ‌شان را تحقیر می‌نماید. امام، بیماری زمانه‌ی خود را دقیقاً تشخیص داده بود: بیماری «سلطه‌گری» و «استعمار نو». او نشان داد که مشکل اصلی، تنها با تغییر یک دولت داخلی حل نمی‌شود، بلکه باید با «سیستم سلطه‌ی جهانی» مبارزه کرد. این نگاه، انقلابی در اندیشه‌ی مبارزاتی ایجاد کرد.

◀ امام؛ معلم مقاومت فرامرزی

پیش از انقلاب اسلامی، مبارزات در جهان عمدتاً در چارچوب‌های «ملی» یا «مارکسیستی» تعریف می‌شد. اما امام خمینی (ره)، یک گام فراتر گذاشت. او «اسلام ناب محمدی» را به عنوان مکتبی برای رهایی‌همه‌ی مستضعفان جهان معرفی کرد. شعار تاریخی او — «نه

در تاریخ معاصر جهان، نام‌هایی هستند که فراتر از مرزهای جغرافیایی و زمانی می‌درخشند. آنان تنها رهبر یک کشور نیستند، بلکه پرچم‌داران یک اندیشه‌ی جهانی‌اند. بدون تردید، امام خمینی (ره) از جمله این شخصیت‌های تأثیرگذار است. او نه تنها بنیان‌گذار جمهوری اسلامی ایران بود، بلکه احیاگر مفهومی شد که امروز در گوشه‌گوشه‌ی جهان طنین‌انداز است: «مبارزه با استکبار» یا «مقاومت جهانی». اما این مفهوم به راستی چه معنایی دارد و چرا در جهان امروز، بیش از هر زمان دیگری ضروری است؟

◀ استکبار چیست؟ بیماری که امام تشخیص داد

برای درک مفهوم «مبارزه با استکبار»، ابتدا باید بدانیم «استکبار» چیست. امام خمینی (ره) با زبانی ساده و بیانی کوبنده، استکبار را این گونه تعریف می‌کرد: «خود را بزرگ دیدن و دیگران را کوچک شمردن». استکبار، تنها یک حکومت یا کشور خاص نیست؛ یک

و دیپلماسی زور، حق را باطل و باطل را حق جلوه دهد. مقاومت در این صحنه، به (دورویی) قدرت‌ها»، «بیان حقایق» و «عدم سازش بر سر اصول» است.

◀ **الگوی عملی: مقاومت چگونه جهانی شد؟**

امام خمینی(ره) تنها یک نظریه‌پرداز نبود. او با حمایت همه‌جانبه‌ی خود از جنبش‌های آزادی‌بخش، بذری مقاومت را در سراسر جهان کاشت. مهم‌ترین نمونه‌ی عینی این استراتژی، کمک به تشکیل «حزب‌الله لبنان» و حمایت بی‌چشم‌داشت از مردم فلسطین بود. امروز، محور مقاومت به یک قدرت تعیین‌کننده در معادلات غرب آسیا تبدیل شده است.

این موفقیت، نشان می‌دهد که اندیشه‌ی امام، تنها یک آرمان شاعرانه نبوده، بلکه یک «استراتژی عملی و کارآمد» برای مقابله با زورگویان است.

شرقی، نه غربی، جمهوری اسلامی» — تنها یک شعار سیاسی نبود، بلکه یک «مانیفست استقلال و مقاومت» برای تمام ملت‌هایی بود که از زورگویی شرق (اتحاد جماهیر شوروی) و غرب (آمریکا و متحدانش) به ستوه آمده بودند.

او به جهان آموخت که:

مقاومت یک حق جهانی است: همان گونه که مملت ایران حق داشتند که با شاه مبارزه کنند، مردم فلسطین، لبنان، بوسنی و هر نقطه‌ی دیگر از جهان نیز حق مقاومت دارند که در برابر اشغالگر و زورگو بایستند.

مستضعفان جهان، یک امت واحدند: امام مرزهای ساختگی را به چالش کشید و اعلام کرد که درد مستضعفان در هر کجای جهان، درد مشترک است. دفاع از مظلوم، یک تکلیف شرعی و انسانی است.

قدرت در اراده‌ی مردم است: او با به پیروزی رساندن انقلاب بدون کمک هیچ ابرقدرتی، ثابت کرد که اراده‌ی آهنین یک ملت، می‌تواند بزرگ‌ترین قدرت‌های نظامی جهان را به زانو درآورد. این نگاه، به ملت‌های تحت ستم «اعتماد به نفس» بخشید.

حضرت امام (ره) با به پیروزی رساندن انقلاب بدون کمک هیچ ابرقدرتی، ثابت کرد که اراده‌ی آهنین یک ملت، می‌تواند بزرگ‌ترین قدرت‌های نظامی جهان را به زانو درآورد. این نگاه، به ملت‌های تحت ستم «اعتماد به نفس» بخشید.

◀ **مقاومت امروز؛ از میدان نبرد تا صحنه‌ی فرهنگ و اقتصاد**

امروز، مفهوم "مبارزه با استکبار" که امام بنیان نهاد، تنها به جنگ سخت و نظامی محدود نمی‌شود. این مفهوم، ابعاد گسترده‌تری یافته و به یک «گفتمان جهانی مقاومت» تبدیل شده است. مقاومت در جهان امروز، معنای چندلایه‌ای دارد:

۱. مقاومت فرهنگی

امام بر استقلال فرهنگی تأکید بسیار داشت. امروز، اصلی‌ترین میدان نبرد، "جنگ فرهنگی" است. استکبار جهانی با ابزار فیلم، موسیقی، شبکه‌های اجتماعی و مدل‌های زندگی، به دنبال تخریب هویت‌های دینی و ملی و ایجاد "تهاجم فرهنگی" است. مقاومت در این عرصه، به معنای «حفظ هویت»، «تقویت فرهنگ خودی» و «مقابله با سلطه‌ی فرهنگی» است. هر جوانی که در برابر این هجوم می‌ایستد، یک رزمنده‌ی جبهه‌ی مقاومت فرهنگی است.

۲. مقاومت اقتصادی

تحریم، ابزار اصلی استکبار برای تحت فشار قرار دادن ملت‌های سرکش است. امام به "اقتصاد خودکفا" و متکی به داخل‌بینانه تأکید داشت. امروز، مقاومت اقتصادی به معنای «تولید ملی»، «کاهش وابستگی» و «تحمل سختی برای حفظ استقلال» است. هر کارآفرینی که واحد تولیدی ایجاد می‌کند، هر کشاورزی که محصول داخلی پرورش می‌دهد و هر مصرف‌کننده‌ای که کالای ایرانی را بر کالای خارجی ترجیح می‌دهد، در حال انجام یک عمل مقاومتی است.

۳. مقاومت سیاسی و رسانه‌ای

در عرصه‌ی بین‌الملل، استکبار سعی می‌کند با پروپاگاندا (تبلیغات)

◀ **سخن پایانی: پیام امید امام به مستضعفان جهان**

امام خمینی(ره) به جهانیان آموخت که استکبار، با همه‌ی ظاهر مغرور و شکست‌ناپذیرش، «پوشالی» است. او با اشاره به آمریکا می‌فرمود: «شیطان بزرگ». این تعبیر، به خوبی نشان می‌دهد که قدرت استکبار، بیش از آن که واقعی باشد، ناشی از "وحشت" و "ابهت ساختگی" است. وقتی ملتی این ابهت دروغین را بشکند همان‌گونه که ملت ایران در ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ شکست آن گاه چهره‌ی ضعیف و ترسوی شیطان آشکار می‌شود.

معنای جهانی مقاومت امروز، چیزی نیست جز بیداری ملت‌ها. از آمریکای لاتین تا آسیای جنوب شرقی، از آفریقا تا خاورمیانه، ملت‌ها دریافته‌اند می‌توان در برابر زورگویان ایستاد. آنان از امام و انقلاب ایران آموختند که: مقاومت، یک انتخاب نیست، یک ضرورت برای زیستن و عزت است.

منبع:

۱. صحیفه امام
۲. کتاب ولایت فقیه
۳. کتاب در شناخت استکبار
۴. کتاب امام خمینی و نظریه مقاومت

بسیجی امروز کیست؟

ناوسالار سوم پاسدار محمد یوسف عظیم دخت

اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی را شناسایی کرده و با ارائه راهکارها و راهبردها در صدد حل آن‌ها برآید. تأثیرات به‌سزای بسیج در حوزه‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و عمرانی کشور و به ویژه در مناطق محروم بوده است. بسیج در حوزه فرهنگی و از جمله ارتقاء و تعمیق بینش مذهبی و اعتقادی اعضاء در مقابله منطقی با تهاجم فرهنگی و کمک به نهادینه کردن اخلاق و باورهای دینی و همچنین تشکیل حلقات صالحین در راستای فعالیت‌های قرآنی، احکام شرعی و بصیرت افزایی موفق بوده است. همچنین در فعالیت‌های اجتماعی و عمرانی از قبیل اردوهای جهادی و سازندگی، بسیجیان در عملیات سازندگی مناطق محروم و حضور پرشور در مقابله با حوادث غیرمترقبه از جمله سیل، زلزله و ایجاد امنیت اجتماعی و سربازی گمنام امام زمان(عج) حضور داشته اند.

حضور بسیج در جبهه جنگ نرم

بسیج، امروز فراتر از یک نیروی دفاعی برای حضور در سنگرهای مقابله با تهدیدات سخت و نیمه‌سخت، قابلیت‌ها و توانمندی‌های چند منظوره، گره‌گشا و پایان‌ناپذیر خود را سرمایه عظیم کشور در جدال با جنگ نرم و تلاش دشمن در تخریب بنیان‌های فکری، اعتقادی و دینی، ترویج اندیشه‌های لیبرالیستی و سکولار و متزلزل ساختن پایه‌های استحکام قدرت ملی در جامعه قرار داده است و با هوشمندی، بصیرت و زمان‌شناسی مثال‌زدنی، مسئولیت‌های سترگی را عهده‌دار شده است. این نهاد مبارک و افتخارآفرین، با مجموعه‌ای از انسان‌های مؤمن، مخلص، متعهد و حرفه‌ای در زمینه‌های مختلف تخصصی و صنفی، مظهر نیروی کارآمد درونی کشور در شرایط حساس کنونی که نظام و ملت ایران آماج جنگ اقتصادی و تحریم‌های ظالمانه و استکباری آمریکا و شرکای منفور و پلید آن واقع شده است، به شمار رفته و به فضل الهی با برافراشته نگه داشتن پرچم «ما می‌توانیم» و پیشتازی ملت در این عرصه، خواهد توانست حربه و حیل دشمن را ناکارآمد و ابتر سازد و امنیت و پیشرفت میهن عزیزمان را همچنان از گزند کینه‌توزان مصون دارد. ر. برابر تجاوز دشمنان داخلی و خارجی و مبارزه با فساد اجتماعی نقش‌آفرینی مؤثری داشته‌اند.

منبع: سایت دانشگاه صنعتی قم، خبرگزاری بسیج، سایت مؤسسه همگامان، سایت بیمه ایران

معمولاً واژه بسیج و بسیجی در ذهن ما، سلاح و تکنیک‌های نظامی را تداعی می‌کند. این نگاه به سال‌های نه چندان دور بر می‌گردد که اوضاع جامعه و میدان نبرد با دشمن چنین شرایطی را می‌طلبید. اما امروز هدف و تکنیک دشمن تغییر یافته، او شاخ و برگ را رها کرده و ریشه و فرهنگ ما را هدف قرار داده است؛ بنابراین بسیج نیز باید طبق شرایط جامعه کنونی، به روز شود. اگر تا دیروز گذراندن دوره نظامی از واجبات این امر بود، امروز «کسب معارف» بالاترین سلاح برای رویارویی با دشمن است، معرفتی که از خودشناسی و جامعه‌شناسی آغاز و به شناخت ولایت و عشق به آن ختم می‌شود. یک بسیجی واقعی تا نسبت به خود و فرهنگ خود معرفت پیدا نکند، نمی‌تواند آفت‌ها و دام‌های دشمن را شناسایی کرده، به مقابله با آن بپردازد. امروز شرایط به گونه‌ایست که هر شخصی به نوبه خود باید یک بسیجی باشد و این، ربطی به میزان عبادات یا تحصیلات ندارد! این قلب بسیجی است که او را می‌سازد. قلبی سلیم و زنده به عشق. عشق زینت معرفت بسیجی است. لذا بسیجی همان عاشق عارفی است که با تمام وجود در برابر ولایت سر تعظیم فرود می‌آورد. چنانکه مالک‌اشتر، فردی بسیجی بود که با شمشیر حضرت علی(علیه‌السلام) به میدان پیروزی رفت؛ اما، در چند قدمی پیروزی با فرمان ولایت، ایستاد و بدون اعتراض و ناراحتی غیب کشید و رأی و اندیشه خود را در ولی خدا فانی کرد و شکست را پذیرفت. بله بسیجی صادق می‌داند تمام توانمندی و قدرتش، در عشق و ارادت به ولایت است، نه قدرت زور و بازویش.

از مهمترین وظایف بسیج، ارائه راهکارها و راهبردها در بحران‌های جامعه بوده و هست. بسیج، باید بحران‌های مختلف کشور، اعم از

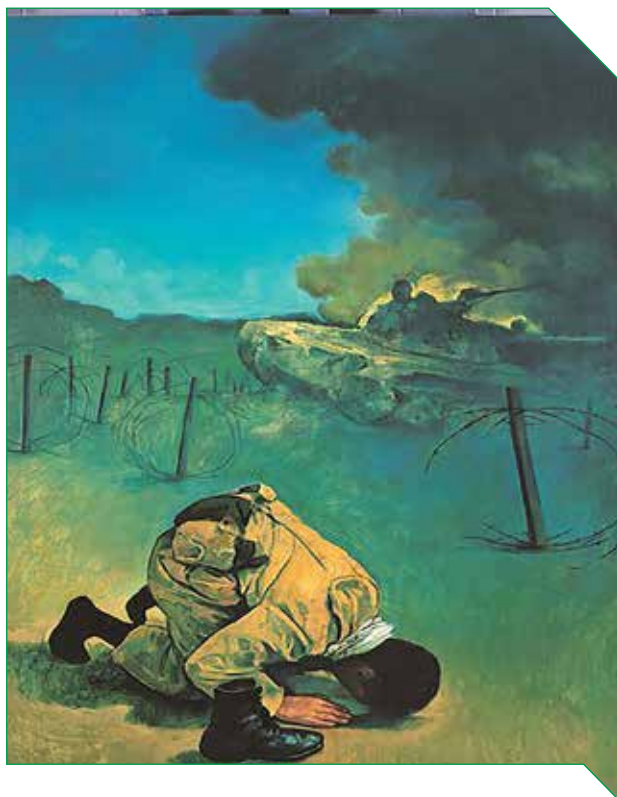
هنر بسیجی، از نقاشی سنگر تا تولید محتوای امید بخش دیجیتال

ناودار دوم وظیفه محمد هادی شاه محمدی

بسیجیان، چه بر دیوار سنگر و چه بر صفحه‌ی تلفن همراه، بتوانند مخاطبان گسترده‌ای را تحت تأثیر قرار دهند.

در نتیجه، هنر بسیجی یک جریان فرهنگی مستمر است که با زمان پیش می‌رود و خود را با شرایط اجتماعی و فناوری‌های روز تطبیق می‌دهد. از نقاشی‌های ساده بر سنگرهای خاکی تا تولید محتوای حرفه‌ای در بسترهای دیجیتال، پیام این هنر همواره روشن بوده است: امید، ایمان و ایستادگی. در جهانی که گاه ناامیدی و بحران‌های اجتماعی در حال گسترش است، هنر بسیجی می‌تواند همچون چراغی فروزان، الهام‌بخش حرکت جمعی به سوی آینده‌ای روشن‌تر باشد.

هنر در طول تاریخ همواره به‌عنوان یکی از قدرتمندترین ابزارهای انتقال پیام و الهام‌بخشی به جوامع شناخته شده است. در ایران، هنر نقشی بنیادین در شکل‌گیری و تداوم روحیه‌ی مقاومت، امید و ایستادگی داشته است. یکی از جلوه‌های ویژه‌ی این پیوند عمیق میان هنر و تعهد اجتماعی، هنر بسیجی است؛ جریانی که از روزهای ابتدایی دفاع مقدس شکل گرفت و امروز در قالب تولید محتوای دیجیتال امیدبخش، در فضای رسانه‌ای کشور ادامه دارد.

در دوران هشت سال دفاع مقدس، رزمندگان علاوه بر مقاومت در میدان نبرد، از ابزار هنر نیز برای تقویت روحیه‌ی خود و یارانشان بهره می‌بردند. نقاشی روی دیوار سنگرها، خوشنویسی آیات قرآنی و شعارهای امیدبخش، سرودها و نمایش‌های ساده اما پرمعنا، همگی جلوه‌هایی از هنر بسیجی در آن دوران بودند. این آثار، نه تنها فضای سرد و سخت جنگ را تلطیف می‌کردند، بلکه پیام استقامت و ایمان را در قلب رزمندگان تقویت می‌نمودند.

با پایان جنگ، روحیه‌ی بسیجی محدود به میدان نبرد نماند و هنر این جریان نیز مسیر تازه‌ای یافت. در دهه‌های بعد، بسیجیان در حوزه‌های فرهنگی و اجتماعی نقش‌آفرینی گسترده‌ای کردند. تشکیل گروه‌های هنری، تولید فیلم‌های کوتاه، اجرای تئاترهای مردمی و خلق آثار تجسمی متعهدانه، نشان داد که هنر بسیجی یک جریان پویا و زمان‌مند است که می‌تواند با تحولات اجتماعی همراه شود. در عصر دیجیتال، این مسیر وارد مرحله‌ای نو شده است. جوانان بسیجی با بهره‌گیری از ابزارهای نوین ارتباطی، از شبکه‌های اجتماعی گرفته تا پلتفرم‌های چندرسانه‌ای، به تولید محتوای امیدبخش و الهام‌آفرین می‌پردازند. محتوایی که هدف آن تقویت روحیه‌ی جمعی، ترویج فرهنگ ایثار و مقاومت، و ایجاد نشاط اجتماعی است. گرافیک دیجیتال، انیمیشن، مستندهای کوتاه و پادکست‌های انگیزشی از جمله قالب‌های جدیدی هستند که در این عرصه مورد استفاده قرار می‌گیرند. ویژگی بارز هنر بسیجی در همه‌ی دوران‌ها، پیوند عمیق آن با ایمان، تعهد اجتماعی و امید به آینده است. این هنر برخلاف بسیاری از جریان‌های صرفاً زیبایی‌شناسانه، بر مأموریت‌گرایی و اثرگذاری واقعی بر جامعه تأکید دارد. همین ویژگی موجب شده است که آثار

دانشجوی انقلابی؛ سنگر اول مقابله با نفوذ فکری دشمن

مهدی ناظوری

یعنی به ظالمان تکیه نکنید که آتش دامن گیرتان می‌شود؛ نفوذ فکری، آغاز همین تکیه پنهان است.

◀ وظیفه دانشجوی انقلابی در میدان آگاهی

دانشجوی انقلابی باید سه نقش کلیدی را ایفا کند:

۱. روشننگری؛ تبیین مفاهیم اصیل انقلاب برای هم‌نسلان خود.
۲. نقد منصفانه؛ شناسایی و نقد اندیشه‌های انحرافی، بدون تخریب.
۳. جهاد رسانه‌ای؛ استفاده هوشمندانه از رسانه برای مقابله با دروغ‌پردازی‌ها.

این همان «جهاد تبیین» است که رهبر انقلاب آن را فریضه فوری دانسته‌اند: «امروز جهاد تبیین یعنی مقابله با تحریف حقایق و جلوگیری از نفوذ فکری دشمن».

(بیانات ۱۴۰۰/۰۹/۰۸)

◀ سنگر دانشگاه؛ میدان تربیت یا تسلیم؟

اگر دانشگاه صرفاً محل مدرک و مهارت باشد، دشمن راحت‌تر نفوذ می‌کند. اما اگر دانشگاه محل بصیرت، اخلاق و مسئولیت‌پذیری اجتماعی شود، هیچ قدرتی نمی‌تواند بر ذهن دانشجوی مؤمن تسلط یابد. همان‌گونه که امام خمینی(ره) فرمودند: «دانشگاه مبدأ همه تحولات است؛ اگر اصلاح شود، کشور اصلاح می‌شود.» (صحیفه امام، ج ۷، ص ۲۵۷)

◀ جمع‌بندی: رسالت آگاهی

دانشجوی انقلابی امروز باید بداند که سنگرش نه در مرزهای جغرافیایی، بلکه در مرزهای فکری است. او باید چراغ روشننگری در تاریکی شبهات باشد. نفوذ دشمن وقتی شکست می‌خورد که ذهن‌ها بیدار باشند، و بیداری از دانشگاه آغاز می‌شود.

منبع

بیانات مقام معظم رهبری در دیدار دانشجویان، ۷ خرداد ۱۳۹۷ و ۸ آذر ۱۴۰۰.

قرآن کریم، سوره هود، آیه ۱۱۳.

صحیفه امام خمینی(ره)، جلد ۷، ص ۲۵۷.

کتاب جهاد تبیین از منظر رهبری، مؤسسه پژوهشی انقلاب اسلامی، ۱۴۰۱.

◀ جبهه‌ای بی‌صدا اما واقعی

امروزه نفوذ فکری، نرم‌ترین و در عین حال خطرناک‌ترین شکل تهاجم است. دانشگاه‌ها در این میدان، خاکریز اول هستند و دانشجویان انقلابی، پاسداران آگاهی و بصیرت در برابر این موج خاموش‌اند. رهبر انقلاب می‌فرمایند:

«جنگ امروز، جنگ اراده‌ها و فکرهاست. هرکس بتواند فکر صحیح را در ذهن جوان‌ها بنشاند، پیروز میدان است.»

بیانات مقام معظم رهبری در دیدار دانشجویان - ۱۳۹۷/۰۳/۰۷

◀ نفوذ فکری یعنی چه؟

نفوذ فکری زمانی رخ می‌دهد که دشمن، ارزش‌ها و باورهای جامعه را از درون تهی می‌کند. به جای تغییر حکومت‌ها با زور، ذهن نسل جوان را تغییر می‌دهد. ابزار او رسانه، شبکه‌های اجتماعی، و حتی برخی استادان و جریان‌های شبه روشنفکری هستند. در چنین فضایی، دانشجوی انقلابی نه صرفاً یک فعال سیاسی، بلکه یک مجاهد فکری است که اجازه نمی‌دهد ذهن دانشگاه به اشغال بیگانه درآید. قرآن کریم هشدار می‌دهد: «وَلَا تَرْكَنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ» (هود: ۱۱۳)

میرزا کوچک خان

و ضرورت بازگشت به ریشه‌های فرهنگی مقاومت

علی اصغر عبداللّهی

ما در دنیایی زندگی می‌کنیم که هر روز با واژه‌هایی مانند «تحریم»، «تهدید»، «فشار» و «مقاومت» روبه‌رو می‌شویم. اما آیا تا به حال فکر کرده‌ایم که این «مقاومت» از کجا می‌آید؟ ریشه‌هایش در کدام خاک پرورش یافته است؟ پاسخ این پرسش را نه در تئوری‌های پیچیده، که در زندگی مردانی می‌توان یافت که تاریخ، نامشان را با خون بر صحیفه‌ی هستی حک کرده است. یکی از برجسته‌ترین این مردان، میرزا کوچک خان جنگلی است. او تنها یک مبارز مسلح نبود؛ او تجسم زنده‌ی یک «فرهنگ مقاومت» بود. فرهنگی که امروز، بازخوانی آن نه یک انتخاب، که یک ضرورت برای ماست.

ما در دنیایی زندگی می‌کنیم که هر روز با واژه‌هایی مانند «تحریم»، «تهدید»، «فشار» و «مقاومت» روبه‌رو می‌شویم. اما آیا تا به حال فکر کرده‌ایم که این «مقاومت» از کجا می‌آید؟ ریشه‌هایش در کدام خاک پرورش یافته است؟ پاسخ این پرسش را نه در تئوری‌های پیچیده، که در زندگی مردانی می‌توان یافت که تاریخ، نامشان را با خون بر صحیفه‌ی هستی حک کرده است. یکی از برجسته‌ترین این مردان، میرزا کوچک خان جنگلی است. او تنها یک مبارز مسلح نبود؛ او تجسم زنده‌ی یک «فرهنگ مقاومت» بود. فرهنگی که امروز، بازخوانی آن نه یک انتخاب، که یک ضرورت برای ماست.

میرزا، مردی از جنس جنگل و ایمان

در اواخر دوره قاجار، زمانی که استعمار روس و انگلیس، پیکر ناتوان ایران را میان خود تقسیم کرده بودند و حکومت مرکزی

۱. مقاومت، ریشه در ایمان و اخلاق دارد.
برای میرزا، مبارزه هرگز به معنای نادیده گرفتن اصول اخلاقی نبود. او حتی در سخت‌ترین شرایط جنگ، به دنبال غارت اموال مردم یا انتقام‌جویی‌های شخصی نرفت. او برای خود "دادگاه انقلاب" تشکیل

دیگری حیاتی است.

• مقاومت در برابر جنگ اقتصادی: امروز که فشارهای اقتصادی بر زندگی مردم سایه انداخته است، میرزا به ما می‌آموزد که شرافت و استقلال، گران‌بهار از رفاه به بهای وابستگی است. او به ما یادآوری می‌کند که تحمل سختی برای حفظ عزت ملی، در تاریخ ما سابقه دارد و این، همان "تاب‌آوری ملی" است که از فرهنگ مقاومت می‌جوشد.

• مقاومت در برابر جنگ فرهنگی: دشمن امروز، با ابزار فیلم، سریال، شبکه‌های اجتماعی و مدل‌های زندگی، به دنبال تخریب هویت ماست. میرزا با تکیه بر ایمان و فرهنگ بومی خود مبارزه می‌کند. امروز نیز مقاومت واقعی، در "حفظ هویت فرهنگی"، "تقویت بنیان خانواده" و "رواج سبک زندگی مستقل" است.

باید مانند درختان جنگل، ریشه در خاک فرهنگ خودمان داشته باشیم تا طوفان‌های جهانی‌سازی ما را از بین نبرد.

مقاومت به مثابه یک سبک زندگی: فرهنگ مقاومت میرزا، فقط برای روزهای جنگ و بحران نیست. این فرهنگ باید به یک سبک زندگی تبدیل شود. یعنی در عرصه کار، خلاقیت و تولید داخلی داشته باشیم (مقاومت اقتصادی)، در محیط دانشگاه، حقیقت‌جو و مستقل باشیم (مقاومت علمی)، و در جامعه، به یکدیگر اعتماد و کمک کنیم (مقاومت اجتماعی). این همان مردمی‌سازی مقاومت است که میرزا نمونه عینی آن بود.

◀ سخن پایانی: میرزا، نماد زنده ما

میرزا کوچک‌خان، یک چهره تاریخی متعلق به گذشته نیست. او نماد زنده روحیه مقاومت در برابر ظلم و سلطه است. بازگشت به ریشه‌های فرهنگی مقاومت او، به معنای بازگشت به ارزش‌هایی است که هویت ما را شکل داده‌اند: ایمان، استقلال، اخلاق، مردمی بودن و پایمردی در آرمان‌های بزرگ.

در دنیای پرآشوب امروز، ما نیز در جنگ‌هایی از اطلاعات، تحریم‌ها و فشارها زندگی می‌کنیم. درس میرزا به ما می‌گوید که برای ایستادگی در این جنگل، باید مانند درختان کهن ریشه‌دار باشیم. ریشه‌های ما در عمق خاک تاریخ و فرهنگ این مرز و بوم است. اگر به این ریشه‌ها متصل باشیم، همان‌گونه که میرزا هرگز شکست نخورد، ما نیز استوار و سربلند خواهیم ماند.

پس بیاییم بار دیگر تاریخ را ورق بزنیم، نه به عنوان خاطره‌ای دور، بلکه به عنوان نقشه‌راهی برای امروز. نقشه‌ای که میرزا کوچک‌خان جنگلی، با خون خود بر آن نگاشت: راه نجات، در مقاومت ریشه‌دار است.

منابع:

۱. کتاب نهضت جنگل

۲. کتاب تاریخ هیجده ساله آذربایجان

۳. کتاب میرزا کوچک خان جنگلی از تولد تا شهادت

داد تا مبدا حقی از کسی ضایع شود. این، همان "مقاومت متعالی" است. مقاومتی که هدفش، حفظ کرامت انسانی است، نه از بین بردن آن. او ثابت کرد می‌توان با دشمن جنگید، اما شرافتمند ماند.

۲. مقاومت، خصلتی مردمی و ضداشرافی دارد

نهضت جنگل، جنبش روشنفکران پشت میز نشین یا اشراف زاده‌ها نبود. این کشاورزان، پیشه‌وران، علما و مردم عادی بودند که هسته اصلی مقاومت را تشکیل می‌دادند. میرزا به مردم اعتماد داشت و با آنان زندگی می‌کرد. این، جوهره یک فرهنگ مقاومت زنده است: وقتی ریشه در دل مردم داشته باشد، هیچ طوفانی نمی‌تواند آن را از بیخ برکند.

۳. مقاومت، استقلال طلب و ضداستعماری است

شعار اصلی میرزا، "استقلال ایران" بود. او به خوبی می‌دانست که دشمن اصلی، استعمار خارجی است. او حتی در مقطعی با بلشویک‌های روس هم پیمان شد، اما وقتی دید آنان نیز به دنبال منافع خودشان و جدا کردن بخشی از ایران هستند، بدون هیچ ترسی در مقابل آنان نیز ایستاد. این درس بزرگی به ما می‌دهد: مقاومت واقعی، در برابر هرگونه سلطه‌گری است، حتی اگر در پوششی فریبنده ظاهر شود.

۴. مقاومت، نیازمند آرمان‌های بزرگ و روشن است

میرزا برای یک زندگی شخصی بهتر یا کسب قدرت مبارزه نمی‌کرد. آرمان او، "نجات میهن" و "احیای دین" بود. این آرمان‌های بزرگ بود که به مبارزان جنگل در سرمای سخت و گرسنگی‌های طاقت‌فرسا، نیرو می‌داد. فرهنگ مقاومت بدون آرمان، مانند درختی بی‌ثمر است که به اولین باد شدید، شکسته می‌شود.

◀ سقوط در برف؛ اما شکست نخوردن

سرانجام، توطئه‌های داخلی و خیانت‌های خارجی کار خود را کرد. میرزا در کوه‌های تالش، در سرمای کشنده، تنها و در حالی که بسیاری از یارانش را از دست داده بود، جان سپرد. دشمنان، سر از بدنش جدا کردند تا شاید بتوانند نماد مقاومت را نابود کنند. اما آنان درک نکرده بودند که میرزا دیگر یک فرد نبود؛ او به یک "ایده" تبدیل شده بود. ایده‌ای به نام پایداری تا پای جان. او در برف مرد، اما هرگز تسلیم نشد. این، والاترین درسی است که از فرهنگ مقاومت می‌توان آموخت: شکست نظامی، به معنای شکست ایده و آرمان نیست.

◀ ضرورت بازگشت به ریشه‌ها: چرا امروز باید میرزا را بخوانیم؟

اکنون، در عصری که جنگ‌ها شکل جدیدی به خود گرفته‌اند، جنگ اقتصادی، جنگ نرم، جنگ روانی و جنگ فرهنگی، بازگشت به ریشه‌های فرهنگی مقاومت میرزا کوچک‌خان، بیش از هر زمان

نسل Z والگوی روحیه بسیجی

ناودار دوم وظیفه نیما سرمست

نسل (Z) چیست؟

به عنوان اولین نسل اجتماعی که از جوانی با دسترسی به اینترنت و فناوری دیجیتال قابل رشد کرده است، اعضای نسل زد، «بومی دیجیتال» لقب گرفته‌اند، با اینکه لزوماً سواد دیجیتالی ندارند. علاوه بر این، تأثیرات منفی زمان صفحه نمایش توسط نوجوانان در مقایسه با کودکان کوچکتر، بارزتر است.

در مقایسه با نسل‌های پیشین، اعضای نسل زد در برخی از کشورهای پیشرفته تمایل به خوش رفتاری، پرهیزکاری و ریسک‌گریزی دارند. آنها تمایل دارند که نسبت به پیشینیان خود آهسته‌تر زندگی کنند؛ نرخ بارداری نوجوانان کمتری دارند و کمتر الکل مصرف می‌کنند، اما نه لزوماً سایر داروهای روانگردان. جوانان نسل زد بیشتر از نسل‌های قدیمی نگران عملکرد تحصیلی و چشم‌انداز شغلی خود هستند، و برخلاف انتظارات، در به تأخیر انداختن رضایتمندی، بهتر از همتایان خود در دهه ۱۹۶۰ هستند. از طرف دیگر، پیامک جنسی در میان نوجوانان شیوع یافته‌است، گرچه عواقب آن هنوز درک نشده است. در همین حال، خرده‌فرهنگ‌های نسل زی ساکت‌تر بوده‌اند، گرچه لزوماً ناپدید نشده‌اند. در مجموع باید گفت اینترنت تأثیرات مثبت و منفی بر کودکان دارد و در صورت استفاده مسئولانه، شرایطی را

فراهم می‌کند که کودکان، دنیای اطراف خود و حتی دوردست را کشف کنند، یاد بگیرند و لذت ببرند و دسترسی سریع و آسان به اطلاعات را برای آن‌ها امکان‌پذیر می‌کند.

اینترنت در صورت مدیریت مطلوب به گسترش روابط اجتماعی نسل زد نیز کمک می‌کند، اما با وجود این تأثیرات مثبت، در صورت استفاده کنترل نشده و استفاده بیش از حد، پیامدهایی چون اعتیاد به اینترنت، مشکلات سلامت جسمی و اجتماعی خواهد داشت و حتی ممکن است به علت عدم تمرین اجتماعی در دنیای واقعی توانایی برقراری روابط بین فردی را کاهش دهد. بنابراین اینترنت همچنان که تولید و گسترش اطلاعات را تسهیل می‌کند، به علت آن که اطلاعات ممکن است با مبدأ نامشخص به راحتی منتشر شود، زمینه انتشار نقل‌قول‌ها، تصاویر و انواع دیگر مطالب جعلی را نیز فراهم می‌کند. وزیر کشور دولت سیزدهم گفت: امروز غربی‌ها تلاش می‌کنند جوانان ما را تحت اسامی مختلف، دسته‌بندی کنند. مثلاً می‌گویند نسل Z، یعنی اسمی را بر روی این نسل می‌گذارند و جوانان را در زیر این اسم سامان می‌دهند و فرهنگ خود را به آنان غالب می‌کنند. بسیج به مثابه یک نفر، یک ملت و یک امت نقش ایفا می‌کند، امام خمینی(ره) نیز یک بسیجی بود و بالاترین تعابیر را نسبت به بسیج داشت. بسیج سن، جنسیت، قومیت و مذهب نمی‌شناسد و همگان را در خود جای داده و امام نیز فرمودند که امیدوارند بسیج ما الگویی برای تمام مستضعفان عالم باشد.

بسیجیان در تمام عرصه‌ها خوش درخشیدند، بسیجی فردی است که خود را شناخته و استعدادهایش را به شکوفایی رسانده و به ظرفیت‌های ذاتی خود توجه می‌کند و در مسیر رشد قرار دارد. بسیج از بن‌مایه عشق درونی خود به اسلام بنیان گرفته و توانسته برای همه الگو باشد.

به خود می‌بالیم که در این نظام مقدس هستیم و با این فرهنگ والا زندگی می‌کنیم و در طرف درست تاریخ ایستاده‌ایم. تمام این‌ها به همت شما بسیجیان محقق شده که در تمام حوزه‌های اجتماعی، علمی و... در خط مقدم بودند. امروز غربی‌ها تلاش می‌کنند جوانان ما را تحت اسامی مختلف، دسته‌بندی کنند. مثلاً می‌گویند نسل Z. یعنی اسمی را بر روی این نسل می‌گذارند و جوانان را در زیر این اسم سامان می‌دهند و فرهنگ خود را به آنان قالب می‌کنند. در حالیکه تفکر بسیجی، نظریه اصیل است که از باطن انسان‌های پاک نشأت می‌گیرد.

زن مؤمن، رسانه حقیقت؛ انتظار حضرت زهرا(س) از بانوان عصر رسانه

فاطمه(س)، نخستین الگوی آگاهی در میان زنان

در روزگاری که زن، در تنگنای جهل و نگاه ابزاری اسیر بود، فاطمه(س) چون سپیده‌ای از نور برخاست و معنای تازه‌ای از زن بودن را آفرید. او نشان داد زن می‌تواند در عین لطافت، ستون خرد و ایمان باشد؛ می‌تواند مادر، مربی و مجاهد باشد، بی‌آن‌که از وقار و حیا دور شود. فاطمه(س) نه در حصار خانه منزوی بود و نه در غوغای شهرت گم؛ بلکه در میانه این دو، راهی گشود که به آسمان ختم می‌شود.

رسانه زن مؤمن؛ پیام خاموش اما اثرگذار

حضرت زهرا(س) با سکوتش سخن گفت و با رفتار خود رسانه شد. در عصر ما، که هر کلمه و تصویر می‌تواند افکار ملتی را دگرگون کند، زن مؤمن باید رسانه حقیقت باشد. رسانه‌ای که نه با هیاهو، بلکه با آرامش ایمان پیام می‌دهد. نوع پوشش، شیوه گفتار، رفتار در فضای مجازی، حتی انتخاب تصاویر و محتوا؛ همه می‌تواند یا چراغی از نور باشد یا شعله‌ای از غفلت. فاطمه(س) از زنان می‌خواهد در عصر رسانه، پیام خدا را بازتاب دهند، نه جلوه دنیای فریبده را.

عفاف، پیام تصویری ایمان

در روزگار تصویر و نمایش، حجاب و حیا، بلندترین فریاد ایمان است. هر بانوی محجبه، در حقیقت رسانه‌ای زنده است که به زبان سکوت می‌گوید: «من ارزشم را نمی‌فروشم». حضرت زهرا(س) حیا را نه محدودیت، که شکوه زن می‌دانست. زن مؤمن با پوشش خود، مرز کرامت را پاس می‌دارد و با رفتار مؤدبانه‌اش، چهره دین را زیبا جلوه می‌دهد.

بصیرت؛ سلاح زن مؤمن در جنگ شناختی

رسانه‌های امروز، میدان جنگ ذهن‌هاست؛ جایی که دشمن می‌کوشد باورها را براباید. حضرت زهرا(س) از زنان می‌خواهد آگاه باشند؛ بدانند چه می‌خوانند، چه می‌بینند و چه می‌فرستند. هر کلیک، هر پیام، هر بازنشر، می‌تواند تیری به سوی ایمان یا سپری برای حقیقت باشد. زن فاطمی، اهل تحلیل است، نه تقلید؛ او هر خبری را از صافی عقل و ایمان عبور می‌دهد.

رسالت زن در عصر رسانه؛ از خانه تا جامعه

در نگاه فاطمه(س)، خانه نخستین دانشگاه ایمان است. زن مؤمن اگر در خانه نقش خود را درست ایفا کند، نسلی خداجو تربیت

می‌شود که در برابر هجمه رسانه‌های دشمن می‌ایستد. اما رسالت او تنها در خانه نمی‌ماند؛ او در جامعه نیز باید صدای پاک و روشنگری باشد؛ معلمی در کلاس، نویسنده‌ای در رسانه، یا مادری در خانه حاملان پیام فاطمه‌اند.

زن فاطمی؛ تجلی توازن میان عقل، عشق و عفاف

دنیای امروز یا زن را به مصرف‌گرایی کشانده یا از او بت رسانه‌ای ساخته است. در میان این دو افراط و تفریط، فاطمه(س) الگویی از تعادل به زنان نشان می‌دهد؛ زنی که در او عقل می‌درخشد، عشق می‌جوشد و حیا می‌بارد. زن فاطمی، زیباست چون ایمان دارد، و مؤثر است چون هدفش خداست.

سخن آخر؛ از فاطمه تا فردا

انتظار حضرت زهرا(س) از بانوان امروز این است که «رسانه حقیقت» باشند؛ زنانی که در هر نقش و جایگاهی، بذر ایمان را در دل‌ها بکارند. جهان امروز تشنه صدای زنان پاک است؛ زنانی که با گفتار و کردارشان، پیام نور را بر امواج تیره دنیا بتابانند. سلام بر آنان که در هیاهوی رسانه‌ها، پیام خاموش فاطمه را زنده نگه می‌دارند؛ زنانی که چون مادرشان، در عین سکوت، دنیا را بیدار می‌کنند.

ام البنین (س) و بازخوانی مفهوم «وفاداری فرهنگی» در جامعه امروز

هر چهار فرزند، ایشان صبر کردند و نخست از احوال امام حسین (ع) پرسیدند، نه فرزندان خود.

♦ پاسداری از یادگار شهیدان: ام البنین پس از واقعه عاشورا، سالها به زیارت قبور شهدای بقیع رفتند و مرثیه‌هایی سوزناک بر فرزندان خود خواندند که در تاریخ ادبیات اسلامی ماندگار شده است.

♦ کاربرد وفاداری فرهنگی در جامعه امروز

♦ حفظ هویت اسلامی: در عصر تهاجم فرهنگی، الگوی ام البنین به خانواده‌ها می‌آموزد که چگونه هویت دینی را در نسل جدید حفظ کنند.

♦ تربیت نسل متعهد: روش تربیتی ام البنین، الگویی برای والدین امروز است که می‌خواهند فرزندان متعهد و مسئول تربیت کنند.

♦ ایثار و گذشت در خانواده: رفتار ایشان در رعایت حقوق دیگران و گذشت در خانواده، درسی ارزشمند برای روابط خانوادگی امروز است.

♦ مقاومت در برابر سختی‌ها: صبر و استقامت ام البنین در برابر مصائب، الگویی برای مواجهه با چالش‌های زندگی معاصر محسوب می‌شود.

♦ راهکارهای عملیاتی

♦ برای خانواده‌ها: آموزش داستان زندگی ام البنین به فرزندان، الگوبرداری از روش تربیتی ایشان، تقویت ارزشهای ایثار و فداکاری

♦ برای جامعه: برگزاری نشست‌های فرهنگی درباره سیره ام البنین، تولید محتوای آموزشی و هنری، معرفی ام البنین به عنوان الگوی زنان معاصر

♦ نتیجه‌گیری

حضرت ام البنین (س) با سیره پر بار خود، الگویی کامل از وفاداری فرهنگی در ابعاد اعتقادی، اجتماعی و تربیتی ارائه داده‌اند. در جامعه امروز که با چالش‌های فراوان فرهنگی مواجه است، بازخوانی سیره ایشان می‌تواند راه‌گشای حفظ هویت اسلامی، تربیت نسل متعهد و تقویت بنیان خانواده باشد. وفاداری فرهنگی به مفهوم ام البنین، یعنی تعهد عمیق به ارزش‌های دینی، احترام به میراث فرهنگی و انتقال این ارزش‌ها به نسل آینده. این الگو در دوران معاصر، نیازمند شناخت، معرفی و کاربرست عملی است تا جامعه ما بتواند در برابر تهدیدات فرهنگی، مقاوم و پایدار بماند.

منابع:

شیخ مفید، محمد بن محمد، الارشاد فی معرفة حجج الله علی العباد، قم: کنگره شیخ مفید، ۱۴۱۳ق

طبرسی، فضل بن حسن، اعلام الوری باعلام الهدی، تهران: اسلامیه، ۱۳۹۰

قمی، شیخ عباس، منتهی الآمال فی تواریخ النبی و الآل، قم: دلیل ما، ۱۳۸۵

مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، بیروت: دار احیاء التراث العربی، ۱۴۰۳ق

پیشوایی، مهدی، سیره پیشوایان، قم: مؤسسه امام صادق (ع)، ۱۳۹۲

موسوی، سیدمحسن، زنان نمونه در اسلام، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۹۰

محسن قاضی
سرباز وظیفه سپاه استان اصفهان

حضرت ام البنین (س)، همسر امام علی (ع) و مادر حضرت ابوالفضل العباس (ع)، الگویی برجسته از وفاداری فرهنگی در تاریخ اسلام است. در عصر جهانی شدن و تهاجم فرهنگی، مفهوم وفاداری فرهنگی اهمیت ویژه‌ای یافته است. حضرت ام البنین (س) تجسم کاملی از این وفاداری در ابعاد مختلف زندگی است. ایشان نه تنها به عنوان همسر امام علی (ع) و مادر شهیدان کربلا، بلکه به عنوان الگوی تعهد فرهنگی و هویت اسلامی در تاریخ ثبت شده‌اند.

♦ ابعاد وفاداری فرهنگی در سیره ام البنین (س)

♦ بعد اول: وفاداری اعتقادی

تسلیم در برابر ارزش‌های دینی: ام البنین (س) نماد تسلیم کامل در برابر اراده الهی و ولایت بودند. ایشان با آگاهی کامل از شهادت فرزندان‌شان در کربلا، آنان را با افتخار برای یاری امام حسین (ع) آماده ساختند.

حفظ هویت اسلامی: ایشان در تربیت فرزندان، بر اصول اعتقادی اسلام تأکید داشتند و چهار فرزندشان (عباس، عبدالله، جعفر و عثمان) را به شیعیان برجسته و مدافعان ولایت تبدیل کردند.

♦ بعد دوم: وفاداری اجتماعی

احترام به حریم خانواده امام (ع): یکی از برجسته‌ترین نمونه‌های وفاداری فرهنگی ام البنین، رعایت ادب نسبت به فرزندان امام از حضرت زهرا (س) بود. ایشان همواره امام حسن و حسین (ع) را بر فرزندان خود مقدم می‌داشتند.

مشارکت در امور اجتماعی: ام البنین در کنار تربیت فرزندان، در امور اجتماعی نیز فعال بودند و الگوی زنان مسلمان در جامعه مدینه محسوب می‌شدند.

♦ بعد سوم: وفاداری تربیتی

تربیت فرزندان شجاع: ایشان چهار فرزند خود را به گونه‌ای تربیت کردند که همگی در کربلا در راه یاری امام حسین (ع) جان باختند. این امر نشان‌دهنده تعهد تربیتی عمیق ایشان است.

انتقال ارزش‌ها: ام البنین با تربیت صحیح، ارزش‌های ایثار، شجاعت و وفاداری را به نسل بعد منتقل کردند.

♦ مصادیق وفاداری ام البنین در واقعه کربلا

♦ فرستادن فرزندان به کربلا: با آگاهی از شهادت قطعی، چهار فرزند خود را برای یاری امام حسین (ع) روانه کربلا کردند.

♦ صبر و استقامت پس از شهادت: پس از دریافت خبر شهادت

به مناسبت ۲۰ آذر سالگشت سومین شهید محراب

شهید ذاکر

شب تولد شب شهادت آیت الله دستغیب شیرازی

توصیه هایی از استاد شهید

عجیب نیست که گفته اند «شهادت اکسیری است که به هر کس ندهند» و پر طاووسی است که به کرکس ها نمی دهند. معلم اخلاق و استاد مجاهد حضرت آیت الله دستغیب شیرازی در شب عاشورا ۱۲۹۲ شمسی در شهر شیراز متولد شد.

نام زیبایی او که به احترام سرور و سالارش «عبدالحسین» نهاده شد، ترسیم کننده آینده خونینش بود که با اقتدا به مولایش و در راه آرمان های مقدس بدنی تکه تکه و قطعه قطعه تقدیم به مکتبش نمود. این عالم عارف و الگوی تقوا و فضیلت در سال ۱۲۸۸ هجری شمسی در شیراز متولد شد و پس از پرورش صحیح و خواندن ادبیات و سطوح به نجف اشرف کنار قبر حضرت امیر (علیه السلام) مهاجرت نمود و در آنجا از محضر آیات عظام استفاده نمود و با دریافت اجازات عیدیه اجتهاد و غیره به شیراز مراجعت و در مسجد جامع (عتیق) به اقامه جماعت و تبلیغ دین پرداخت.

حضرت آیت الله شهید دستغیب رئیس حوزه علمیه فارس و نمایندگی امام خمینی را در آن استان به عهده داشت. از این شهید و الامقام بیش از ۱۵ عنوان کتاب که بیشتر آن برای مخاطب جوان نگارش یافته به یادگار مانده است.

با شروع نهضت روحانیت در سال ۱۳۴۱ مبارزه ایشان با رژیم شاه که از زمان رضاخان ادامه داشت، علنی و آشکار گردید و شب های جمعه پس از دعای کمیل سخنرانی سیاسی و تهییج کننده ایشان تا نیمه خرداد ۴۲ در جمع انبوه شنوندگان نقش بزرگی در پیشبرد انقلاب داشت و نوار سخنرانی های ایشان تا اقصی نقاط ایران منتشر می گردید. در خرداد ۴۲ بازداشت و به تهران اعزام گردیدند و پس از آزادی از زندان مدتی نیز تبعید و در سال ۴۳ نیز مجدداً زندانی و تبعید گردیدند و در سال ۵۶ نیز مدتی زندانی و یا در منزل محاصره و تحت نظر بودند و با تمام این فشارها حاضر به مذاکره و مصالحه با رژیم پهلوی نشدند و پرچم مبارزات مردم فارس را در این مدت پانزده ساله بر دوش داشتند.

پس از پیروزی انقلاب به نمایندگی اول فارس در مجلس خبرگان انتخاب شده و همزمان به درخواست اهالی شیراز و فرمان امام خمینی امامت جمعه را عهده دار شدند و در تاریخ بیستم آذرماه ۱۳۶۰ مطابق با ۱۴ صفرالخير ۱۴۰۲ هنگامی که عازم نماز جمعه بود به دست منافقین از خدا بی خبر به درجه رفیع شهادت نایل گردید و به

به یکدیگر رحم کنید

رحمت خدا به کسی داده می شود که از رحمت حق در وجودش ظهوری باشد، اگر رحمتی در خودت بود سزاوار رحمت پروردگار می شوی؛

گاهی انسان در فکر می‌رود آیا ایمان دارم یا نه! اگر مرگم رسید مؤمنم یا نه؟! سخن حضرت صادق (علیه السلام) محک خوبی است برای این که انسان بفهمد از نخستین درجه ایمان بهره‌ای دارد یا نه. حضرت می‌فرماید: «هرکس گناهش او را ناراحت کرد و کار نیکش او را شادمان ساخت، مؤمن است.»^۴ معلوم می‌شود که او باور دارد ثواب و عقاب را.^۵

دل‌های بیمار

شاید تجربه کرده باشید، اگر سگی گرسنه رو به شما آورد و همراهتان نان یا گوشت باشد، آیا به گفتن چخ، رد می‌شود؟! چوب هم بلند کنی فایده ندارد، او گرسنه است و چشمش به غذا است، چوبش هم بزنند فایده ندارد و دست‌بردار نیست. اما اگر هیچ همراه نداشته باشی، با آن شامه قوی که دارد چون می‌فهمد چیزی نداری تا گفتی چخ فوراً می‌رود.

دل شما نیز مورد نظر شیطان است، نگاهی به دل می‌کند، اگر آذوقه او مانند حب مال و زر و زیور و شهرت و مقام و حسادت و بخل و... در آن باشد می‌بیند به به! چه جای خوبی برای او است، همانجا متمرکز می‌شود، اگر صدهزار بار هم «اعوذ بالله من الشیطان الرجیم» بگویی به این چخ‌ها رد نمی‌شود، چون این دشمن خیلی سرسخت است. «ان الشیطان لکم عدو - انه لکم عدو مبین»، بلی اگر طعمه‌اش را دور کردی، آنگاه می‌بیند وسیله ماندن ندارد، و با یک استعاده فرار می‌کند.^۶

پی‌نوشت:

۱. معارفی از قرآن، آیت‌الله دستغیب، ص ۵۰ و ۵۱. ۲. همان، ص ۷۶. ۳. همان، ص ۳۲۵. ۴. اصول کافی، ج ۲، ص ۲۳۲، حدیث ۶. ۵. قلب قرآن، آیت‌الله دستغیب، ص ۴۵. ۶. استعاده، آیت‌الله دستغیب، ص ۵۸.

آن وقت بگو «یا رب ارحم» خدایا! رحمم کن. اما اگر خدای نکرده رحم نداری، نه به زن و بچه، نه به مشتری، نه به یتیم و زیر دستت رحم نمی‌کنی. هر طور هستی خدا نیز همین طور با تو معامله می‌کند. تا کرم در تو نباشد، توقع کرم از خدا غلط است. کرم خوب است یا بد؟ اگر بد است چرا می‌خواهی، اگر خوب است چرا نداری؟^۱

حقایق اشیا

یکی از علمای نجف لطیفه‌ای جالب می‌فرمود - من تجربه کرده‌ام - عبایم وقتی کهنه است خادم من است، هر وقت عبا می‌نویسم من می‌کنم به عکس می‌شود، من می‌شوم خادم عبایم. روایت است که رسول خدا (صلی الله علیه و آله) زیاد این دعا را می‌خواند: «اللهم ارنی الاشیاء كما هی» خدایا! حقایق اشیا را آن گونه که هست به من نشان ده. آدمی بفهمد مال زیاد، زیاد شدن ذلت است. فقط کاری کن که حالا بفهمی نه در گور که آن وقت دیگر فایده ندارد.^۲

مرد آخرین

روزی وزیرهارون الرشید از کنار قبرستان رد می‌شد؛ دید جناب بهلول، استخوان‌ها را در قبرستان جابجا می‌کند، و دنبال چیزی می‌گردد، گفت: بهلول! اینجا چه می‌کنی؟ بهلول گفت: امروز آمده‌ام این‌ها را از هم جدا کنم. فرق بگذارم بین وزیر، دبیر، سرهنگ، سرتیپ، تاجر، حمال و... می‌خواهم ببینم داخل این‌ها کدامشان وزیر است! هر چه نگاه می‌کنم می‌بینم تمام مثل هم هستند. این‌ها بیخود در دنیا بر سر هم می‌زدند (مرد آخرین مبارک بنده‌ای است)^۳

مرتبه ایمان

طلبه وظیفه شهید علیرضا ولیزاده

شهیدی که امضای شهادتش را از شهدا گرفت

معاونت روابط عمومی و تبلیغات سپاه شهداء آذربایجان غربی

روز شهادت در این راه استوار ماند.

شهید ولیزاده آموزش سربازی خود را دی ماه سال ۱۴۰۳ در تیپ ۸۳ امام صادق (علیه السلام) شهر مقدس قم سپری نموده و برای ادامه خدمت به ناحیه مقاومت بسیج سپاه شهرستان شاهین دژ، از رده های تابعه سپاه شهداء استان آذربایجان غربی، معرفی شد. او در طول مدت حضورش در مجموعه نمایندگی ولی فقیه، منشأ بسیاری از کارهای فرهنگی، تبلیغی و عقیدتی بود و برگزاری کلاس های آموزش قرآن و احکام برای سربازان و رفع شبهات دینی، اخلاقی و سیاسی از جمله اقدامات موثر این طلبه شهید به شمار می آید. وی برای گذراندن دوره خدمت ۳۰ روزه در مناطق عملیاتی، به شهرستان سرو آباد استان کردستان اعزام شد و ۵ روز مانده به پایان دوره، در شامگاه روز دوشنبه ۱۴ مهرماه، طی حمله عناصر ضد انقلاب به پایگاه محل خدمتش به همراه سردار شهید جواد نجفیان به فیض عظمای شهادت نائل آمد و بدین سان امضای شهادت نامه خود را از شهدا گرفت.

شهید علیرضا ولیزاده، متولد ۱۵ مرداد ۱۳۷۷ در روستای چالخاماز شهرستان باروق استان آذربایجان غربی در خانواده ای مذهبی و متدین دیده به جهان گشود. فرزند ارشد خانواده بود و از همان کودکی، شور معنوی و انقلابی در او موج می زد، عاشق امامین انقلاب و پاسداری از مکتب و دین و انقلاب بود؛ به همین دلیل لباس خدمت به اسلام را در سال ۱۳۹۶ به تن کرد و وارد حوزه علمیه امام محمد باقر (علیه السلام) شهرستان شاهین دژ شد.

در درس و بحث، همواره از چهره های ممتاز و پر تلاش و تأثیرگذار بود و هم بحث هایش او را با چهره ای آرام، متبسم، مودب و دلسوز یاد می کنند. علیرضا تنها به درس خواندن بسنده نکرد؛ او طلبه ای فعال و دغدغه مند بود و در مساجد، هیئت ها و گروه های جهادی و خدمت رسان، حضور چشمگیری داشت و از کوچک ترین فرصت برای کارهای فرهنگی و اجتماعی بهره می برد. کلامش آکنده از واژگان قرآنی و برخوردش با همگان بویژه والدین و بزرگان آمیخته با ادب و احترام بود. این شهید والا مقام، علاقه وافری به شناخت سیره و نهضت شهدا داشت و ساعت ها وقت خود را با مطالعه و تحقیق پیرامون زندگی شهدای انقلاب و مدافع حرم می گذراند. مدام به زیارت شهدا می رفت و کنار مزارشان به دریای آرامش متصل می گشت و همواره آرزوی شهادت در لباس مقدس روحانیت داشت. با روحیه ای الهام گرفته از فرهنگ عاشورا و سیره شهدا، سعی می کرد روحیه ایثار و فرهنگ مقاومت و جهاد را در میان دوستان و طلاب جوان زنده نگه دارد. وی باور عمیق قلبی به آرمان های شهادت و ولایت داشت و تا

روایت زندگی شهید مدافع حرم مرتضی عبدالمهی

محمدرسلول ملاحسنی خوب بلد است از دل کتابهایش یک اسم خوب بکشد بیرون. مثل کتابهای «یادت باشد»، «کاش برگردی» و «هواتو دارم». هر سه کتاب را درباره زندگی سه شهید مدافع حرم اهل قزوین نوشته. شهید حمید سیاهکالی مرادی، شهید زکریا شیرینی و شهید مرتضی عبدالمهی.

مرتضی عبدالمهی باهوش بود و شجاع. درس خوان بود و اهل تلاش و سماجت. شهیدی که سال ۹۴ با سختی تمام وارد سپاه شد و سال ۹۶ در ۳۰ سالگی در دیرالزور سوریه به شهادت رسید. دوره های مختلف غواصی، پاراگلایدر و راپل را یاد گرفت تا بتواند به عنوان مدافع حرم به سوریه اعزام شود؛ ولی نشد. بالاخره با گذشت چندمدت و سماجت زیاد توانست به سوریه برود. داستان شهید عبدالمهی داستان سرعت و سبقت بود. پدرش قبل از تولدش در جبهه حضور داشت؛ اما این پسر بود که در مسیر شهادت از پدر سبقت گرفت.

«هواتو دارم» دارای دو قهرمان است که قهرمان اول شهید و قهرمان دوم همسر شهید است؛ چنانچه شهید سلیمانی هم در وصف همسران شهدا گفته بود، پاداش همسران شهدا کمتر از شهدا نیست. کتاب در دوازده فصل جریان دارد. از سال ۸۵ شروع و در سال ۹۷ تمام میشود. در حقیقت نویسنده در این اثر دو خط داستانی را در یکدیگر ادغام کرده است. یکی زندگی دختری با نام مستعار «ستاره» است که در قالب همسر، نقش روایتگری اثر را به عهده گرفته و این قصه زیرین کتاب است و دیگری داستان زندگی جوانی است ۲۰ ساله که بعد از ازدواج با ستاره، شهید مدافع حرم می شود. شهیدی که داستان او قصه برجسته اثر است و عنوان کتاب براساس زندگی او نام گذاری شده است.

گزیده ای از کتاب «هواتو دارم»

شروع کرد تک تک اعضای خانواده را به من سپرد، خانواده خودش که تمام شد شروع کرد به سفارش اعضای خانواده من، منتظر بودم بین همه این حرف ها سفارشی هم برای خودم داشته باشد؛ ولی چیزی نگفت، همه را که به من سپرد از روی صندلی بلند شد، با همان چشمهای اشکبار به مرتضی گفتم: با معرفت پس من چی، منو به کی می سپری؟
لبخند آرامی زد و گفت: نگران نباش، بهت قول میدم، خودم همه جا، همه وقت، هرطوری هم که بشه هواتو دارم...

حکایات

پیام داستان

اگر انسان به خدا توکل کند و تلاش خویش را صادقانه انجام دهد، هیچ‌گاه از لطف الهی محروم نمی‌ماند. حتی در سخت‌ترین شرایط، خداوند رزق بندگانش را از جایی می‌رساند که گمان نمی‌برند.

منبع:
تفسیر روح‌البیان، ج ۵، ص ۲۲۵
«بحارالأنوار»، علامه مجلسی، ج ۱۴، ص ۴۵

یک دانه گندم، دری از روزی

روزی حضرت سلیمان(ع) که خداوند سلطنتی عظیم به او داده بود، در کنار دریا نشسته بود. نگاهش به مورچه‌ای افتاد که دانه‌ای گندم در دهان داشت و به‌سوی آب می‌رفت. سلیمان با تعجب دید که مورچه کنار آب ایستاد، ناگهان قورباغه‌ای از آب بیرون آمد، دهان خود را باز کرد و مورچه داخل دهان قورباغه رفت. قورباغه به درون آب فرو رفت و پس از مدتی برگشت، مورچه از دهانش بیرون آمد اما این بار دانه در دهان نداشت.

حضرت سلیمان(ع) مورچه را صدا زد و پرسید:
ای مورچه! این چه کاری بود که کردی؟
مورچه گفت:

ای پیامبر خدا! در قعر دریا، سنگی توخالی است و درون آن کرمی زندگی می‌کند که خداوند رزق او را بر عهده من گذاشته است. هر روز این قورباغه مأمور است مرا به آنجا ببرد تا روزی آن کرم را برسانم و بازگردم. حضرت سلیمان(ع) با شنیدن این سخن، اشک در چشمانش حلقه زد و گفت:

سبحان‌الله! خدایی که در قعر دریا روزی کرمی را فراموش نمی‌کند، چگونه ممکن است بندگان امیدوارش را بی‌روزی بگذارد؟

امتحان حضرت ایوب(ع)

حضرت ایوب(ع) از پیامبران بزرگ الهی بود. خداوند به او مال فراوان، زمین‌های آباد، دام‌های بسیار و خانواده‌ای مهربان عطا کرده بود. او در میان مردم به نیکی و عبادت شهرت داشت و همواره از مال خود به فقیران می‌بخشید.

اما خداوند برای آزمودن ایمان او، همه نعمت‌ها را از وی گرفت. در مدتی کوتاه، مال و فرزند و تندرستی‌اش را از دست داد. بدنش پر از زخم شد، دوستانش از او دوری کردند، و تنها همسر وفادارش «رحمه» در کنارش ماند.

با همه این رنج‌ها، حضرت ایوب(ع) هرگز زبان به شکایت نگشود. شب و روز می‌گفت: «الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ»
(ستایش مخصوص خداست در هر حالی)

سال‌ها صبر کرد تا آنکه دعایی از دلش برخاست:

«أَنْتَ مَسْنَى الضَّرِّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ»

(به راستی مرا رنجی رسیده و تو مهربان‌ترین مهربانانی)

[سوره انبیاء، آیه ۸۳]

خداوند با لطف خود فرمود: «ارْكُضْ بِرِجْلِكَ هَذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ»

پایت را بر زمین بزن؛ این چشمه‌ای است برای شست‌وشو و نوشیدن.
[سوره ص، آیه ۴۲]

با زدن پای ایوب بر زمین، چشمه‌ای از دل خاک جوشید؛ او از آن نوشید و بدنش را شست و سلامتی‌اش بازگشت. سپس خداوند مال و فرزندانش را دوچندان به او بازگرداند.

پیام داستان

در سخت‌ترین لحظه‌های زندگی، صبر، ایمان و توکل بر خدا کلید گشایش‌اند. گاهی خداوند نعمت را می‌گیرد تا ظرف روح ما را بزرگ‌تر کند، تا وقتی دوباره عطا می‌کند، آن را با معرفت و شکر بپذیریم.

منبع:
قرآن کریم، سوره انبیاء، آیات ۸۳ تا ۸۴
تفسیر المیزان، علامه طباطبائی، ج ۱۴، ص ۲۷۰
قصص الانبیاء، ابن‌کثیر، ج ۱، ص ۴۲۳

پاسخ به یک شبهه

حجت الاسلام محسن قرائتی
معلم و مفسر قرآن کریم به
شبهه‌ای درباره دلیل رفاه
گناهکاران پاسخ داد.
چرا صالحان گرفتار مشکلات
هستند و گناهکاران و مجرمان
در رفاه به سر می‌برند؟ این
شبهه‌ای است که این روزها
زیاد مطرح می‌شود.

در ادامه پاسخ این شبهه
براساس نظر حجت الاسلام
محسن قرائتی معلم و مفسر
قرآن کریم با استناد به آیات
الهی تقدیم می‌شود.
از آنجا که خداوند اولیای خود
را دوست دارد، لذا اگر خلاقی

کنند، فوراً آنان را با قهر خود می‌گیرد تا متذکر شوند، چنانکه
خداوند در قرآن می‌فرماید: اگر پیامبر سخنی را که ما نگفته‌ایم
به ما نسبت دهد، با قدرت او را به قهر خود می‌گیریم: «وَلَوْ تَقَوَّلَ
عَلَيْنَا بَعْضُ الْأَقَاوِيلِ وَ إِنْ لَمْ يَكُنْ مِنْكُمْ نَبِيٌّ لَخَلَفَتْكُمْ
بُطُحٌ كَثِيرَةٌ يَوْمَ يُنْفَخُ الصُّورُ يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كُدُّهُمْ
وَأَبْوَابُ السَّمَاءِ يَوْمَ يُنْفَخُ الصُّورُ يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كُدُّهُمْ
وَأَبْوَابُ السَّمَاءِ» (سوره انفصاف، آیه ۵۹) و اگر امیدی به اصلاحشان نباشد،
خداوند حسابشان را تا قیامت به تأخیر می‌اندازد و به آنان مهلت
می‌دهد تا پیمان‌شان پر شود.

اما اگر ناهلان خلاف کنند، خداوند به آنان مهلت می‌دهد
و هرگاه مهلت سرآمد، آنان را هلاک می‌کند: «وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِمْ
مَوْعِدًا» (سوره کهف، آیه ۵۹) و اگر امیدی به اصلاحشان نباشد،
خداوند حسابشان را تا قیامت به تأخیر می‌اندازد و به آنان مهلت
می‌دهد تا پیمان‌شان پر شود.
«إِنَّمَا نُمِلُّ لَهُمْ لِيَرْذَلُوا إِلَيْنَا» (سوره آل عمران، آیه ۱۷۸) به یک
مثال توجه کنید: اگر قطره‌ای چای روی شیشه عینک شما بریزد،
فوراً آن را پاک می‌کنید. اما اگر قطره‌ای چای روی لباس سفید شما
بچکد، صبر می‌کنید تا به منزل بروید و لباس خود را عوض کنید. و
اگر قطره‌ای روی قالی زیر پای شما بچکد، آن را رها می‌کنید تا مثلاً
شب عید به قالی‌شویی ببرید. خداوند نیز با هرکس به گونه‌ای
رفتار می‌کند و بر اساس شفافیت یا تیرگی روحش، کیفر او را به
تأخیر می‌اندازد

منبع: پایگاه فکر و فرهنگ مبلغ

امید در سختی‌ها

حضرت یوسف(ع) نوجوانی پاک و زیبا بود که خداوند به او علم
و بینش ویژه‌ای داده بود. پدرش، حضرت یعقوب(ع)، او را بسیار
دوست داشت. این محبت، برادران حسودش را آتشین کرد تا آنجا
که تصمیم گرفتند از او خلاص شوند.

روزی او را به بیابان بردند و به چاه انداختند. در دل تاریکی، تنها
صداهایی از بالای چاه می‌آمد که برادرانش با تمسخر از دور می‌رفتند.
اما در همان لحظه، خداوند در دل یوسف امیدی افکند. قرآن
می‌فرماید: «وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ لَتَبْنَنَّهُمْ بِأَمْرِهِمْ هَذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ»
(و به او وحی کردیم که روزی آنان را از این کارشان آگاه خواهی کرد
در حالی که نمی‌دانند.)

[سوره یوسف، آیه ۱۵]

این وعده الهی، چراغ امیدی شد در دل آن نوجوان تنها. روزها
گذشت، کاروانی از آنجا گذشت و یوسف را یافت. او از چاه به بازار و از
بازار به خانه عزیز مصر رفت، و پس از سال‌ها رنج و زندان، سرانجام
به جایگاه عزت و فرمانروایی رسید.

وقتی برادران توبه‌کار به درگاهش آمدند، با چهره‌ای آرام گفت:
«لَا تَتْرِبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ»

امروز بر شما سرزنشی نیست؛ خدا شما را ببخشد.

[سوره یوسف، آیه ۹۲]

پیام داستان

هیچ چاهی، پایان راه نیست. خداوند حتی در عمق تاریکی، برای
اهل ایمان روزه‌ای از نور می‌گشاید. اگر در سختی‌ها ناامید نشویم،
همان رنج‌ها نردبان رشد ما خواهند شد.
امید یعنی باور کنی خدا، آخرین صفحه زندگی را زیباتر از تمام
صفحات قبل می‌نویسد.

منبع:

قرآن کریم، سوره یوسف، آیات ۱۵ تا ۹۲

تفسیر نمونه، ناصر مکارم شیرازی، ج ۹، ص ۲۶۵

بحارالانوار، علامه مجلسی، ج ۱۲، ص ۲۴۳

عجله کردن همیشه کار شیطان نیست

♦ عجله پسندیده آن است که انسان پس از فراهم شدن مقدمات و شرایط لازم در کارهای پسندیده، فرصت را از دست نداده و به انجام کار بپردازد؛ از این رو استفاده از فرصت در کارهای خوب مورد سفارش پیشوایان دین قرار گرفته است. ♦

منع آن در قرآن ارزیابی کرده است.^۵
رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) منشأ تائی و عجله را چنین بیان می‌کند: درنگ، کاری خدایی و شتاب، کاری شیطانی است.^۶
تعییل و شتابزدگی، سبب می‌شود که آدمی، همه جوانب کار را نسنجد و از این طریق، برخی از اسباب موفقیت را از دست می‌دهد و در نتیجه به پیروزی مورد نظر دست نمی‌یابد و ناکام می‌ماند
امیرمؤمنان (علیه السلام) نیز، شتابزدگی را برخاسته از حماقت دانسته، می‌فرماید: شتاب پیش از امکان (انجام کار) از ابله‌ی است.^۷

عجله‌های پسندیده

عجله پسندیده آن است که انسان پس از فراهم شدن مقدمات و شرایط لازم در کارهای پسندیده، فرصت را از دست نداده و به انجام کار بپردازد؛ از این رو استفاده از فرصت در کارهای خوب مورد سفارش پیشوایان دین قرار گرفته است. عجله به سوی امور خیر دین اسلام، دین خوبی و نیکی است، لذا سفارش به تعجیل در انجام کارهای خیر در آن بسیار دیده می‌شود.
۳- امیر مؤمنان (علیه السلام): تائی و درنگ ستوده است در هر چیزی، مگر در کارهای نیک.^۸
۴- امام باقر (علیه السلام): وقتی در صدد کار نیکی بر می‌آیی بی درنگ به آن اقدام کن؛ زیرا نمی‌دانی که بعدها چه پیش خواهد آمد.^۹
۵- امام صادق (علیه السلام): هر که آهنگ خیری کند، باید در آن شتاب کرده و به تأخیرش نیندازد؛ زیرا بنده گاهی عملی نیک انجام

مفهوم شناسی عجله

عجله به معنای سرعت و مخالف کندی است^۱، و نیز به معنای خواستن و قصد چیزی قبل از مدتش، که از مقتضیات میل و شهوت است (شتاب زدگی) همچنین گفته شده، اسْتَعْجَلًا [عجل]؛^۲ یعنی به او تأکید کرد تا در کار شتاب کند، بر او سبقت و پیشی گرفت.^۳

اهمیت و جایگاه عجله در دین و عقل

دین و عقل بر زشتی، زیان باری و محکومیت عجله نایجا، و مفید بودن عجله به موقع اتفاق نظر دارند و به نکاتی پیرامون آن‌ها پرداخته‌اند. که در دو بخش کلی به آن می‌پردازیم. جایگاه عجله در دین آیات و روایات زیادی پیرامون عجله و شتاب در کارها وجود دارد که خود نشان دهنده اهمیت این مسئله است.

برای نمونه به دو حدیث اشاره می‌کنیم:

- ۱- رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: پنج چیز را پیش از پنج چیز غنیمت بشمار، جوانی‌ات را قبل از پیری، سلامت را قبل از بیماری، ثروت را قبل از تهی دستی، فرصت‌ها را قبل از گرفتاری، زندگانی‌ات را قبل از مرگ.^۴
- ۲- امیر مؤمنان (علیه السلام) فرمود: فرصت‌ها مانند گذشتن ابرها از دست خواهند رفت.^۵ منشأ و فلسفه عجله راغب اصفهانی، منشأ شتابزدگی را هوا و هوس دانسته و همین موضوع را دلیلی بر

مقصود خود رسید و نباید آدمی با دست خود شادی و نشاط زندگی را به اندوه تبدیل کند. راه علاج شتابزدگی آن است که ضررهایی که بدان اشاره شد را به یاد آورده و آن گاه ارزش و نیکویی نقطه مقابل آن یعنی وقار و آرامش را که از ویژگی‌های پیامبران و نیکان است به خاطر آورد، پس تصمیم بگیرد که کاری را جز با تأمل و اندیشه انجام ندهد و بردباری را در هیچ وضعیتی از دست ندهد. امام علی (علیه السلام) پیامدهای دیگری برای عجله ذکر می‌کنند؛ به جهت اختصار از ذکر آن خودداری کرده و مطالعه سر فصلی در همین زمینه که در کتاب «غرر الحکم» موجود است پیشنهاد می‌شود. در این به اره، امام صادق (علیه السلام) نیز می‌فرماید: هر که در وقت نامناسب به کاری اقدام ورزد، تمام شدن آن نیز ناپهنگام خواهد بود.^{۱۷}

عجله پسندیده آن است که انسان پس از فراهم شدن مقدمات و شرایط لازم در کارهای پسندیده، فرصت را از دست نداده و به انجام کار بپردازد؛ از این رو استفاده از فرصت در کارهای خوب مورد سفارش پیشوایان دین قرار گرفته است.

راه‌های درمان عجله منفی

نقطه مقابل عجله، «تثبیت» و «تأنی» یعنی درنگ کردن، و با تفکر و تأمل و بررسی همه جوانب کاری انجام دادن است. توجه به پیامدهای زیان بار عجله سبب می‌شود که ما از این صفت دوری کنیم و آرامش و وقار که نقطه مقابل آن است را سر لوحه زندگی‌مان قرار دهیم. در حدیثی از رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) نقل شده است: مردم را عجله هلاک می‌کند، اگر مردم با تأمل بیشتری کارها را انجام می‌دادند کسی هلاک نمی‌شد.^{۱۸} از این روایت استفاده می‌شود که بیشترین ضرر و زیان‌هایی که متوجه انسان‌ها می‌شود، در اثر عجله است. راه علاج شتابزدگی آن است که ضررهایی که بدان اشاره شد را به یاد آورده و آن گاه ارزش و نیکویی نقطه مقابل آن یعنی وقار و آرامش را که از ویژگی‌های پیامبران و نیکان است به خاطر آورد، پس تصمیم بگیرد که کاری را جز با تأمل و اندیشه انجام ندهد و بردباری را در هیچ وضعیتی از دست ندهد. بعد از آن که شخصی با زحمت و تلاش، مدتی را به این شیوه عمل کرد، وقار و آرامش، عادت او شده و از عجل بودن دور خواهد شد.

پی نوشت‌ها:

۱. لسان العرب، ج ۱۱، ص ۴۲۵. ۲. فرهنگ ابجدی، ص ۶۰. ۳. الأمالی طوسی، ص ۵۲۵. ۴. غرر الحکم آمدی، ص ۴۷۳. ۵. المفردات راغب اصفهانی، ص ۵۴۸. ۶. مشکاة الأنوار، ج ۱، ص ۳۳۴. ۷. غرر الحکم، ص ۲۶۶. ۸. غرر الحکم، ص ۴۷۳. ۹. اصول کافی، ج ۲، ص ۱۴۲. ۱۰. همان، حدیث ۶. ۱۱. نهج البلاغة، ص ۵۲، خطبه ۵. ۱۲. غرر الحکم، ص ۲۶۷. ۱۳. همان ۱۴. همان ۱۵. همان ۱۶. همان ۱۷. الخصال شیخ صدوق، ج ۱، ص ۱۰۰. ۱۸. المحاسن، ص ۲۱۵.

داده که خداوند در پاسخ آن می‌فرماید: ترا آمرزیدم و لغزش‌های بعدی تو را نیز نادیده خواهم گرفت.^{۱۰}

عجله‌های ناپسند

عجله مذموم و شتابزدگی به عنوان یک خوی ناپسند است که در رفتار انسان به صورت‌های گوناگون آشکار می‌شود، به این معنا که انسان پیش از فراهم شدن مقدمات انجام کار، اقدام به آن کند، کاری که نتیجه آن چیزی جز شکست یا انجام ناقص نخواهد بود؛ این بدان می‌ماند که انسان میوه را پیش از رسیدن و قابل استفاده شدن از درخت بچیند. کاری که نتیجه‌اش ضایع شدن میوه یا کم شدن فایده آن است، یا این که قبل از آمادگی زمین، بذر افشانی کند که نتیجه‌اش نابودی بذر یا کاهش محصول خواهد بود. امام علی (علیه السلام) می‌فرماید: کسی که میوه را پیش از رسیدن بچیند، همچون کسی است که بذر خود را در زمین نامناسبی (مانند شوره‌زار) بپاشد، (چنین شخصی نیرو و سرمایه خود را تلف کرده و نتیجه‌ای عایدش نمی‌شود).^{۱۱}

آثار و عواقب عجله ناپسند

خصلت‌های شیطانی به طور قطع، مفسده‌انگیز و زیان‌آفریناند و هر یک از آن‌ها علاوه بر این که خود، زشت و نکوهیده‌اند، پیامدهای ناهنجاری را نیز سبب می‌شوند، که بر زشتی آنها می‌افزاید، در همین راستا به برخی از آثار عجله، که در کلمات کوتاه امیرمؤمنان علی (علیه السلام) آمده است اشاره می‌کنیم:

۱. پشیمانی: «إِيَّاكَ وَالْعَجَلَ فَإِنَّهُ عُتْوَانُ الْقَوْتِ وَ النَّدَمِ»؛ از شتابزدگی بپرهیز که سرآغاز از دست رفتن (فرصت) و پشیمانی است.^{۱۲} کارهایی که بدون تدبّر و فکر و اندیشه، شروع شود، به طور معمول به شکست و بد فرجامی می‌انجامد و پشیمانی به بار می‌آورد، چنان که به همین دلیل، انسان فرصت‌های طلایی و امکان انجام دوباره کار را نیز از دست می‌دهد.

۲. ناکامی: «قُلْ مَا تَنْجُحُ جِيلَةُ الْعُجُولِ»؛ بسیار کم اتفاق می‌افتد که تدبیر شتابگر، به پیروزی برسد.^{۱۳} تعجیل و شتابزدگی، سبب می‌شود که آدمی، همه جوانب کار را نسنجد و از این طریق، برخی از اسباب موفقیت را از دست می‌دهد و در نتیجه به پیروزی مورد نظر دست نمی‌یابد و ناکام می‌ماند.

۳. لغزش و هلاکت: «كَثُرَةُ الْعَجَلِ يَزَلُّ»؛ شتابزدگی زیاد، انسان را می‌لغزاند.^{۱۴} و «قُلْ مَنْ عَجَلٌ إِلَّا هَلَكٌ»؛ کمتر کسی است که شتاب زده باشد و دچار هلاکت نشود.^{۱۵} بی تدبیری و شتاب، در بسیاری از امور سبب می‌شود که شتابگر، برخی از موانع و لغزش‌گاه‌ها را مشاهده نکند و هنگام عمل، گرفتار آن‌ها شود و در نتیجه بلغزد یا به هلاکت افتد.

۴. غم و اندوه: «الْعَجَلُ قَبْلَ الْإِمْكَانِ يَوْجِبُ الْغُصَّةَ»؛ شتابزدگی پیش از امکان (کار) سبب اندوه می‌گردد.^{۱۶} شادابی و نشاط از ضروریات زندگی آدمی است و با غم و غصه بی مورد نمی‌توان به

راهکارهای سلامت ذهنی آرامشی که از درون آغاز می شود

♦ در روزگاری که سرعت زندگی از نفس انسان پیشی گرفته، سلامت ذهن دیگر یک انتخاب نیست، بلکه ضرورتی حیاتی است. ذهن سالم نه تنها در تصمیم گیری، خلاقیت و ارتباط مؤثر نقش دارد، بلکه زیربنای سلامت جسم و روح نیز هست. در ادامه، چند راهکار عملی و الهام بخش برای رسیدن به آرامش ذهنی را مرور می کنیم.

هر صبح پیش از آن که گوشی را بردارید، سه نعمتی را بنویسید که بابت آن ها شاکرید. شکرگزاری، ذهن را از نگرانی آینده و حسرت گذشته رها کرده و نگاه انسان را به لحظه حال متمرکز می کند. سپاسگزاری، چرخه افکار منفی را می شکند. امام صادق (ع) فرمودند: «شُكْرُ النِّعَمِ يَمْنَعُ الرَّوَالَ» (کافی، ج ۲، ص ۹۴) یادآوری نعمت ها، ذهن را از حس کمبود و نگرانی آینده می رهااند. هر صبح، سه نعمت الهی را بنویس و بگو: «الحمد لله». ذهنی که به شکر عادت دارد، آرام است.

تغذیه ذهن؛ همان قدر مهم که تغذیه بدن

همان طور که غذای ناسالم بدن را بیمار می کند، محتوای ناسالم هم ذهن را آلوده می سازد. مراقب باشید چه می خوانید، چه می شنوید و با چه کسانی وقت می گذرانید. انتخاب کتاب های الهام بخش، فیلم های آموزنده و گفتگوهای سالم، ویتامین های ذهن اند که به تعادل فکری کمک می کنند.

در قرآن، دعوت به تفکر و تدبیر بیش از ۱۸ بار آمده است. خداوند می فرماید: «أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ» (نساء/۸۲).

ذهن سالم، ذهنی است که از منابع پاک تغذیه می کند؛ کتاب های حکمت، سخنان اهل بیت (ع) و محتوای امیدبخش. از شنیدن سخنان ناامیدکننده و رسانه های آلوده پرهیز کن؛ زیرا ذهن را چون بدن، می توان بیمار کرد.

مهربانی با خود؛ نخستین گام درمان ذهن

بسیاری از فشارهای روانی از قضاوت و سرزنش بی رحمانه خودمان سرچشمه می گیرد. مهربانی با خود به معنی تنبلی یا توجیه خطا نیست؛ بلکه به رسمیت شناختن انسان بودن است. هر بار اشتباهی می کنید، با خود بگویید: «من در حال رشد هستم». این جمله ساده، زخم های روان را التیام می دهد.

پیامبر اکرم (ص) فرمودند: «ارْحَمُوا تُرْحَمُوا» (نهج الفصاحه، ح ۲۴۰). رحمت تنها برای دیگران نیست؛ با خودت نیز مهربان باش. اشتباهات را پل رشد بدان، نه تازیانه سرزنش. هرگاه از خود خشمگین شدی، به یاد آور که خداوند «غَفُورٌ رَحِيمٌ» است و بندگان توبه کار را دوست دارد.

توقف در میانه طوفان؛ هنر مکث کردن

زندگی پر از لحظاتی است که ذهن را آشفته می کند. در چنین لحظاتی، مکث کردن - حتی برای چند ثانیه - به ذهن فرصت بازسازی می دهد. عادت کنید قبل از پاسخ دادن، تصمیم گرفتن یا واکنش نشان دادن، چند نفس عمیق بکشید. این مکث کوتاه، دیواری میان شما و اضطراب می سازد. اسلام، سلامت روان را نه صرفاً آرامش ظاهری، بلکه «سکینه» در دل مؤمن می داند؛ آرامشی که از اتصال با خداوند سرچشمه می گیرد: «هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ» (فتح/۴).

ذهن آشفته را تنها یاد خدا آرام می کند. قرآن کریم می فرماید: «أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ» (رعد/۲۸). در لحظات خشم یا اضطراب، چند نفس عمیق همراه با ذکر «یا حی یا قیوم» بکشید. این مکث، همان فرصتی است که روح از هیاهو فاصله می گیرد و نظم الهی را درون خود می یابد.

صبح ها را با شکرگزاری آغاز کنید

یکی از ساده ترین راه های آرام کردن ذهن، تمرکز بر داشته ها است.

طبیعت؛ بهترین داروی بی‌نسخه

تماس با طبیعت، سطح اضطراب را کاهش می‌دهد و باعث بازسازی ذهن می‌شود. حتی اگر زندگی شهری اجازه کوه و جنگل را نمی‌دهد، قدم‌زدن در پارک یا نگاه کردن به آسمان می‌تواند همان اثر را داشته باشد. طبیعت با سکوتش، ذهن را به سکوت دعوت می‌کند.

قرآن طبیعت را نشانه‌ای از حضور خدا معرفی می‌کند: «وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا» (طه/۵۳).

نگاه به آسمان، شنیدن صدای آب یا بوییدن گل، ذهن را از شتاب دنیا رها می‌کند. طبیعت یادمان می‌آورد که در پس هر بی‌نظمی ظاهری، نظم خدایی جاری است.

ارتباط سالم، اکسیژن روح

هیچ ذهنی در تنهایی نمی‌بالد. گفت‌وگوهای صادقانه با دوستان، خانواده یا مشاور، ذهن را تهویه می‌کند. بیان احساسات، مانع انباشته شدن آن‌ها در درون می‌شود. یاد بگیریم گاهی فقط گوش دهیم، نه داور کنیم؛ همین گوش دادن ساده، معجزه‌ای برای آرامش دیگری و خودمان است.

در روایات آمده است: «الْمُؤْمِنُ مِرْآةُ الْمُؤْمِنِ» (کافی، ج ۲، ص ۱۶۶). انسان در ارتباط سالم با دوستان مؤمن، به بازتابی از خویش می‌نگرد. گفت‌وگو با اهل خیر، ذهن را آرام و مسیر را روشن می‌کند. دوری از جمع‌های منفی‌نگر، بزرگ‌ترین خدمت به سلامت روان است.

رهایی از کنترل؛ پذیرش آنچه نمی‌شود تغییر داد

بخشی از اضطراب‌های ذهنی از تلاش بی‌ثمر برای کنترل همه چیز ناشی می‌شود. زندگی همیشه مطابق میل ما پیش نمی‌رود. آرامش واقعی زمانی آغاز می‌شود که بپذیریم همه‌چیز در دستان ما نیست. این رهایی، نه نشانه ضعف، بلکه نشانه بلوغ ذهنی است. بسیاری از اضطراب‌ها از نپذیرفتن مشیت خدا ناشی می‌شود. قرآن می‌فرماید: «وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ» (طلاق/۳). ذهنی که بر خدا توکل دارد، دیگر خود را مرکز کنترل جهان نمی‌بیند. پذیرش قضا و قدر الهی، ذهن را از جنگ با واقعیت نجات می‌دهد.

تمرکز و مدیتیشن؛ تربیت ذهن سرگردان

مدیتیشن یا حتی چند دقیقه سکوت آگاهانه در روز، ذهن را منظم می‌کند. کافی است چشمانتان را ببندید، به نفس خود گوش دهید و اجازه دهید افکار بیایند و بروند. این تمرین کوچک، در طول زمان قدرت تمرکز، صبر و آرامش شما را افزایش می‌دهد. امیرالمؤمنین(ع) می‌فرماید:

«ذَكَرَ اللَّهُ جَلَاءَ الصُّدُورِ» (غررالحکم، ج ۴۶۹).

چند دقیقه سکوت در روز، همراه با ذکر «لا اله الا الله»، غبار ذهن را می‌زداید. مدیتیشن اسلامی یعنی حضور آگاهانه در لحظه با یاد خدا. این تمرین کوتاه، آرامشی عمیق و معنوی می‌آورد.

نوشتن؛ تخلیه ذهن از هیاهو

نوشتن احساسات و افکار، همانند پاک کردن تخته ذهن است. هر شب چند دقیقه درباره روز خود بنویسید. این کار کمک می‌کند افکار منفی از ناخودآگاه به آگاهی بیایند و دیگر ذهن را اشغال نکنند. دفتر یادداشت شخصی، بهترین دوست صادق انسان است. دعای مکتوب، گونه‌ای گفت‌وگو با پروردگار است. امام سجاده(ع) در صحیفه سجادیه احساسات خویش را با خدا در میان می‌گذاشت. بنویس که چه در دل داری؛ این خود نوعی دعاست. کلمات، بار ذهن را سبک و دل را روشن می‌کنند.

خواب منظم؛ کلید بازسازی روان

ذهن خسته نمی‌تواند آرام باشد. کم‌خوابی تمرکز را می‌کاهد و اضطراب را افزایش می‌دهد. تلاش کنید برنامه خواب خود را منظم کنید و یک ساعت پیش از خواب از موبایل و اخبار فاصله بگیرید. ذهنی که خوب می‌خوابد، روز بعد با امید بیدار می‌شود. قرآن می‌فرماید: «وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا» (نبأ/۹). خواب نعمتی الهی برای بازسازی ذهن است. پیش از خواب، آیه‌الکرسی یا سوره ملک بخوان. خواب آغشته به ذکر، ذهن را آرام و قلب را مطمئن می‌سازد.

جمع‌بندی: آرامش، مقصد نیست؛ مسیر است

سلامت ذهن در یک روز به‌دست نمی‌آید؛ نتیجه تمرین‌های کوچک اما مداوم است. هر قدمی که برای آرام‌تر زیستن برمی‌دارید، ذهن شما را مقاوم‌تر می‌کند. مراقبت از ذهن یعنی احترام به خود، و انسانی که به ذهن خود احترام می‌گذارد، جهانش زیباتر می‌شود. سلامت ذهن، حاصل تمرین‌های روزانه و ایمان قلبی است. مؤمنی که با یاد خدا زندگی می‌کند، حتی در میان طوفان‌های زندگی، ساحل آرامش را در دل خود دارد. چنان‌که خداوند وعده داده است: «فَمَنْ أَتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى» (طه/۱۲۳).

منابع:

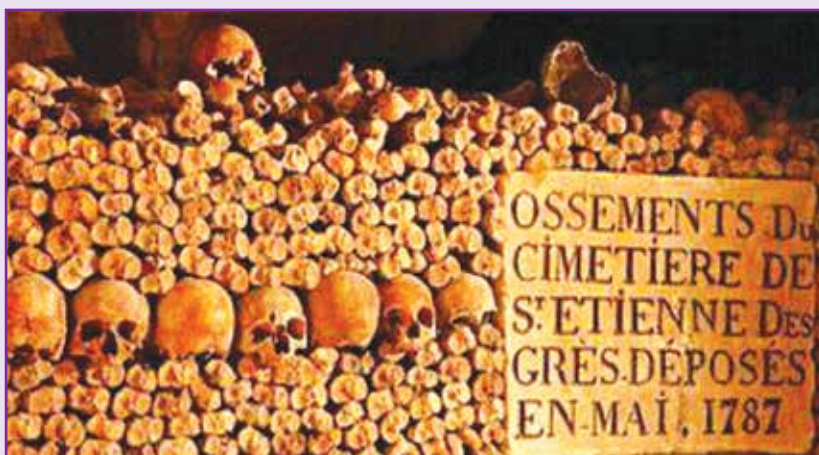
۱. قرآن کریم (سوره‌های رعد، فتح، نساء، طه، طلاق، نبا)
۲. نهج الفصاحه، ترجمه ابوالقاسم پاینده
۳. اصول کافی، جلد ۲، باب شکر و ایمان
۴. غررالحکم و درر الکلم، آمدی
۵. صحیفه سجادیه

مکان زیرزمینی عجیب در دنیا

♦ در میان تمام جاذبه‌های گردشگری دنیا، مکان‌های زیرزمینی شاید مخوف‌تر، مرموزتر و جذاب‌تر از همه باشند که هر سال هزاران توریست برای تماشای آنها راهی کشورهای مختلف می‌شوند. در این جا نگاهی داریم به ۵ مکان شگفت انگیز زیرزمینی که گردشگران ماجراجو را شیفته خود می‌کنند: ♦

گورستان زیر زمینی پاریس

این گورستان قرون وسطایی در پایان قرن ۱۸ به دستور دولت برای ایجاد گورهای دسته جمعی بنا شد. این قبرستان عجیب و وحشتناک در زیر شهر پاریس واقع شده است. در بعضی از مکان‌های این قبرستان مجموعه‌ها و اسکلت‌ها را به شکل صلیب در کنار هم قرار داده اند. بخشی از گورستان به موزه تبدیل شده و عموم مردم از آن بازدید می‌کنند.

معدن شفا بخش رادون در مونتانا

این معدن در سال ۱۹۲۴ برای استخراج نقره و سرب ایجاد شد اما مدتی بعد به دلیل داشتن مواد رادیواکتیو و گازهای مضر رادون تعطیل شد. در سال ۱۹۴۹ یک خانم که از معدن بازدید می‌کرد بعد از چند بار رفت و آمد متوجه شد که بیماری نادرش درمان شده و هیچ اثری از آن نیست. بعد از تحقیقات متوجه شدند که دوز این مواد بسیار کم است و مکان مناسب برای پرتو درمانی و درمان بیماری‌های نادر است. صاحبان این معدن به شما توصیه می‌کنند برای ساعاتی در این مکان استراحت کنید و لذت ببرید.

کوپر پدی در جنوب استرالیا

کوپر پدی یکی از عجیب‌ترین مکان‌های دنیا است. این مکان زیر زمینی یکی از غنی‌ترین منابع عقیق است. پس از کشف یک عقیق بزرگ در سال ۱۹۱۵ توسط یک کارگر باعث شد عده زیادی برای کشف عقیق به این محل هجوم بیاورند و آن را حفر کنند. پس از مدتی این معدن به یک شهر بزرگ زیر زمینی تبدیل شد که شامل کلیسا، هتل، مغازه و حتی زمین گلف است.

ضرب المثل

«خودکرده را تدبیر نیست»

این ضرب المثل بازتابی از نگاه اجتماعی و روانی انسان به مسئولیت‌پذیری در برابر اعمال خویش است. از منظر اجتماعی، این مثل هشدار می‌دهد که انسان در جامعه باید پیش از هر تصمیم، پیامدهای آن را بسنجد؛ زیرا بسیاری از مشکلات فردی و جمعی نتیجه بی‌تدبیری و تصمیم‌های عجولانه‌ی خود افراد است. جامعه‌ای که افرادش این واقعیت را بپذیرند، به جای سرزنش دیگران، به اصلاح رفتار و افزایش خرد جمعی گرایش پیدا می‌کند. از دیدگاه روانی، این ضرب‌المثل نشان‌دهنده‌ی مرحله‌ای از رشد شخصیتی است که فرد مسئولیت رفتار خویش را می‌پذیرد و از مکانیزم‌های دفاعی مانند انکار یا فراق‌کنی فاصله می‌گیرد. انسان وقتی می‌فهمد «خودکرده» است، در واقع با درون خود روبه‌رو می‌شود و می‌تواند مسیر خودشناسی و اصلاح را طی کند. در مقابل، کسانی که همواره تقصیر را به گردن دیگران می‌اندازند، از رشد عاطفی و عقلانی بازمی‌مانند.

بنابراین، «خودکرده را تدبیر نیست» تنها بیان یک سرزنش نیست، بلکه دعوتی است به تعقل، مسئولیت‌پذیری و تجربه‌آموزی از اشتباهات. جامعه‌ای که این آموزه را درونی کند، به بلوغ فکری و انضباط اجتماعی نزدیک‌تر خواهد شد.

غار باتو در مالزی

این غار در سال ۱۸۸۱ میلادی به وسیله یک جستجوگر آمریکایی کشف شد. در شمال شهر کوالالامپور و در حدود ۱۱ کیلومتری مرکز آن واقع گردیده. این مکان در طول دوران استعمار به عنوان یک منطقه تفریحی و پس از آن به عنوان مخفیگاهی برای کمونیست‌ها بود و امروزه به عنوان محل مهمی برای عبادت و پرستش هندوهاست. این محل در ایام عید هندوها مملو از جمعیتی می‌شود که با دیدن هزاران عابد حیرت زده می‌شوند! بدن‌های این عابدان با قلاب‌ها و سوزن‌ها و سیخ‌های فلزی سوراخ شده و منظره‌های عجیب و خشنی را به وجود آورده است. در این محل پلکانی بزرگ با ۲۷۲ پله وجود دارد که بازدیدکنندگان با بالا رفتن از آن به داخل معبد هدایت می‌شوند.

معدن نمک ویلیچکا در کراکف لهستان

«معدن نمک ویلیچکا» در نزدیکی شهر «کراکف» قرار دارد که یکی از قدیمی‌ترین معادن نمک در حال کار جهان است. این معدن که از قرن سیزدهم میلادی تا سال ۲۰۰۷ به صورت مداوم در حال تولید نمک بوده، بیش از ۳۰۰ کیلومتر طول داشته و به لطف ده‌ها مجسمه و یک صومعه که در بدنه صخره‌های کوهستانی آن ایجاد شده یکی از مهم‌ترین جاذبه‌های گردشگری کشور لهستان به شمار می‌رود. گردشگران می‌توانند مناطق مختلفی همچون اتاقی بزرگ با دیوارهای نمکی، دریاچه‌ای زیرزمینی و نمایشگاه‌هایی از تاریخ معدن نمک را در این مکان تماشا کنند. در حدود ۱,۲ میلیون نفر سالانه از این معدن بازدید می‌کنند.

سگ گردانی؛ توهینی به حقوق اجتماعی دیگران

است، اما بیرون آوردن آن‌ها برای نمایش یا تظاهر به سبک زندگی غربی، نشان‌دهنده بحران هویتی و فاصله گرفتن از ارزش‌های بومی است. چنین رفتاری به تدریج باعث تضعیف هنجارهای اجتماعی و نادیده گرفتن حرمت فضاهای عمومی می‌شود.

از دیدگاه بهداشتی نیز، سگ گردانی در اماکن عمومی می‌تواند خطرناک باشد. بیماری‌های مشترک انسان و حیوان، آلودگی محیطی از طریق فضولات، و احتمال گازگرفتگی یا حمله‌ی حیوان از جمله

پدیده‌ی «سگ گردانی» که در سال‌های اخیر در برخی از فضاهای شهری گسترش یافته، دیگر صرفاً یک رفتار شخصی نیست، بلکه به مسئله‌ای اجتماعی و فرهنگی تبدیل شده است. این رفتار در ظاهر، نوعی تفریح یا نگهداری از حیوانات خانگی تلقی می‌شود، اما در عمق خود، پیامدهایی دارد که هم با فرهنگ دینی و ملی ما بیگانه است و هم نوعی تعرض به حقوق عمومی و اجتماعی دیگران به‌شمار می‌رود.

در فرهنگ اسلامی و ایرانی، احترام به آرامش عمومی از اصول مهم زندگی اجتماعی است. جامعه، فضایی مشترک است که همه‌ی شهروندان باید در آن احساس امنیت و آسایش کنند. وقتی فردی بدون در نظر گرفتن این اصل، حیوانی را که ممکن است موجب ترس یا اذیت دیگران شود در مکان‌های عمومی مانند پارک‌ها، پیاده‌روها و مراکز خرید به گردش درمی‌آورد، در حقیقت به حقوق سایر مردم بی‌اعتنایی می‌کند. بسیاری از کودکان، سالمندان و حتی بزرگسالان، از سگ‌ها واهمه دارند و دیدن یا نزدیک شدن ناگهانی یک سگ می‌تواند برای آن‌ها اضطراب‌آور یا خطرناک باشد. این یعنی آزادی فردی یک نفر، به قیمت سلب آرامش روانی دیگران تمام می‌شود. از منظر اجتماعی نیز، سگ گردانی نوعی نمایش طبقاتی و تقلید فرهنگی از جوامع غربی محسوب می‌شود. در حالی که در فرهنگ ما، حیوانات جایگاه خاص خود را دارند و مهربانی با آن‌ها امری پسندیده

زخم پنهان بدحجابی بر دل جامعه

بدحجابی تنها یک انتخاب شخصی نیست؛ زخمی است بر پیکره‌ی عفت جامعه، غباری است که بر چهره‌ی پاکی و آرامش روح می‌نشیند. آن‌گاه که حجاب، این حصن‌الهی کرامت زن، کنار گذاشته می‌شود، نگاه‌ها آلوده می‌گردد، دل‌ها بیمار می‌شوند و امنیت دل‌ها فرو می‌ریزد. زن، مظهر لطافت و شکوه آفرینش است، نه کالایی برای نمایش و نگاه‌های هوس‌آلود. بی‌حجابی، او را از مقام ملائک‌گونه‌اش فرود می‌آورد و در ترازوی دنیا، ارزشش را با ظاهرش می‌سنجد، نه با روح و اندیشه‌اش.

هر تار مویی که بی‌پروا در باد رها می‌شود، شاید دلی را بلغزاند، فکری را آلوده کند، و نسلی را از مسیر پاکی منحرف سازد. در پس هر جلوه‌فروشی به ظاهر ساده، رشته‌ای از بی‌اعتمادی، حسادت، گناه و اضطراب در جامعه تنیده می‌شود. بدحجابی، آغاز فروپاشی آرام ارزش‌هاست؛ آغاز دوری از خدا، که عفت را سپری برای حفظ کرامت انسان قرار داده است.

ای بانوی مؤمن! تو گلی نیستی برای نمایش در کوچه و خیابان، بلکه عطر حضورت باید در خانه و دل‌ها پیچد، نه در نگاه‌های آلوده. حجاب تو، پرچم بندگی و نشانه‌ی احترام به خود است. آن‌کس که از فرمان خدا فاصله می‌گیرد، نه آزادی می‌یابد، بلکه اسیر نگاه دیگران می‌شود. بی‌حجابی، زنجیری است زرین که روح را در اسارت ظواهر نگه می‌دارد. رهایی در بازگشت به عفاف است، نه در فرار از آن.

تهدیدهایی است که سلامت جامعه را به خطر می‌اندازد. در بسیاری از کشورهای غربی که بهداشت شهری در سطح بالایی است، محل‌های خاصی برای حیوانات تعیین شده و ورود آن‌ها به اماکن عمومی آزاد نیست. اما در کشور ما، بی‌قانونی در این زمینه باعث شده برخی افراد بدون توجه به بهداشت و امنیت عمومی، حیوانات خود را در هر محیطی رها کنند.

از منظر دینی نیز، روایات اسلامی به‌صراحت نگهداری سگ در خانه و ورود آن به محل زندگی انسان را ناپسند دانسته‌اند. پیامبر اکرم (ص) فرمودند: «فرشتگان وارد خانه‌ای نمی‌شوند که در آن سگ باشد» (صحیح بخاری، ج ۴، ص ۱۴۴). این نشان می‌دهد که اسلام میان حیوان‌دوستی و آلودگی فرهنگی یا دینی تفاوت قائل است؛ مهربانی با حیوانات پسندیده است، اما جایگاه هر موجودی باید در چارچوب اخلاق و طهارت دینی حفظ شود.

در نتیجه، سگ‌گردانی در اماکن عمومی نه‌تنها نوعی ناهنجاری فرهنگی است، بلکه مصداقی از بی‌احترامی به حقوق اجتماعی دیگران محسوب می‌شود. جامعه‌ای که در آن هر کس بدون در نظر گرفتن حقوق عمومی عمل کند، دیر یا زود دچار بی‌نظمی اخلاقی و اجتماعی خواهد شد. اگر می‌خواهیم جامعه‌ای سالم، آرام و متکی بر ارزش‌های انسانی و دینی داشته باشیم، باید نسبت به این‌گونه رفتارهای تقلیدی و مخل آرامش عمومی حساس باشیم و با فرهنگ‌سازی درست، از گسترش آن جلوگیری کنیم.

منابع:

۱. قرآن کریم، سوره حجرات، آیه ۱۰.
۲. صحیح بخاری، ج ۴، ص ۱۴۴.
۳. نهج‌البلاغه، حکمت ۳۲۷ (در باب حقوق متقابل مردم).
۴. مرکز تحقیقات سلامت محیط، وزارت بهداشت، گزارش «بیماری‌های مشترک انسان و حیوان»، ۱۴۰۱.

همسایه‌داری؛ حلقه‌ی گمشده سبک زندگی ایرانی اسلامی

است، کمتر دچار تنش‌های روانی و اجتماعی می‌شود. حتی پژوهش‌های روان‌شناسی نوین نیز نشان داده‌اند که داشتن تعامل مثبت با همسایگان، سطح استرس و اضطراب را تا ۲۵ درصد کاهش می‌دهد. وقتی بدانی اگر بیمار شدی، همسایه کناری احوالی از تو می‌پرسد، یا اگر مسافرت رفتی، مراقب خانه‌ات خواهد بود، احساس امنیت و تعلق در زندگی‌ات افزایش می‌یابد. این حس امنیت روانی، پایه‌ای از سلامت سبک زندگی است.

اخلاق همسایگی، مکتبی برای رشد شخصیت

همسایه‌داری فقط یک رفتار اجتماعی نیست، بلکه مدرسه‌ای برای اخلاق و خودسازی است. در تعامل روزمره با همسایه‌ها، انسان تمرین صبر، گذشت، رعایت حقوق دیگران و کنترل خشم می‌کند. در روایت آمده است: «مؤمن کسی است که همسایه‌اش از آزار او در امان باشد.» (کافی، ج ۲، ص ۶۶۸) وقتی انسان بیاموزد صدای بلند، پارک نادرست یا بی‌احترامی کوچک، ممکن است آسایش دیگران را مختل کند، در واقع در مسیر تهذیب نفس گام برداشته است.

از همسایگی تا همدلی؛ بازسازی پیوندهای اجتماعی

در جامعه‌ای که روابط همسایگی گرم باشد، سرمایه اجتماعی بالا می‌رود. مردم احساس تعلق بیشتری به محیط خود دارند، آسیب‌های

یکی از زیباترین جلوه‌های زندگی اجتماعی در فرهنگ اسلامی، رابطه‌ی نیک با همسایه است. در گذشته، خانه‌ها شاید دیوارهای کوتاه داشتند، اما دل‌ها بلند و روشن بود. امروز که ساختمان‌ها بالا رفته‌اند، گاهی دیوارهای سرد و بی‌روح میان آدم‌ها نیز بالا رفته است. بازخوانی مفهوم «همسایه‌داری» می‌تواند درمانگر بسیاری از آسیب‌های سبک زندگی مدرن باشد.

جایگاه همسایه در نگاه قرآن و روایات

در قرآن کریم، خداوند در سوره نساء، آیه ۳۶ می‌فرماید: «وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا... وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ...» خداوند در این آیه، احسان به همسایه را در کنار عبادت خود ذکر کرده است؛ یعنی نیکی به همسایه بخشی از بندگی خداست. پیامبر اکرم (ص) نیز فرمودند: «جبرئیل آن‌قدر درباره همسایه به من سفارش کرد که گمان بردم او را در ارث شریک خواهد ساخت.» (بحارالأنوار، ج ۷۲، ص ۳۹۲). این حدیث به همه می‌آموزد که همسایه‌داری در نظام اخلاق اسلامی تا چه حد اهمیت دارد و چگونه بر کیفیت زندگی فردی و جمعی اثر می‌گذارد.

همسایه‌داری، ضامن آرامش شهری

در جامعه امروز که انسان‌ها اغلب گرفتار روزمرگی و تنهایی‌اند، ارتباط صمیمی با همسایه‌ها می‌تواند منبعی از آرامش، امنیت و امید باشد. خانه‌ای که در آن روابط همسایگان بر پایه‌ی احترام و کمک متقابل

حق و حقوق همسایگی

حق همسایگی آنقدر در اسلام مورد تأکید قرار گرفته که نبی اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) می‌فرماید: «مَا زَالَ جَبْرِئِيلُ يُوصِيَنِي بِالْجَارِ حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ سَيُوْرَّثُهُ؛ جبرئیل (علیه‌السلام) دائماً مرا سفارش به همسایه می‌کرد به‌طوری‌که گمان کردم او ارث می‌برد». امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) نیز در وقت شهادت فرمودند: «اللَّهُ، اللَّهُ فِي جِيرَانِكُمْ، فَإِنَّهُمْ وَصِيَّةُ نَبِيِّكُمْ مَا زَالَ يُوصِي بِيَهُمْ حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ سَيُوْرَثُهُمْ؛ خدا را در مورد همسایگان در نظر بگیرید و نیکو همسایگی کنید، زیرا سفارش پیامبر (ص) شما این بود و مرتب سفارش برای آنها می‌کرد به‌طوری‌که گمان کردیم ارث می‌برد» و این کلمات نشان‌دهنده نزدیکی حق همسایه به حق نزدیکان است، زیرا نزدیکان به حسب نزدیکیشان ارث می‌برند.

حق همسایه همچون حق ارحام و بستگان نزدیک انسان است، زیرا هر همسایه حقی بیشتر از حق برادری اسلامی که همه مسلمان‌ها دارند، دارد؛ کسی که در حق او تقصیر کند و به او ضرر و زیانی رساند گناهکار و تجاوز پیشه است.

مرحوم کلینی، در کتاب «الکافی» از طلحه بن زید از ابی‌عبدالله امام صادق (علیه‌السلام) نقل کرده که فرمودند: «همسایه مانند خود شخص است، نباید به او ضرر وارد شود و یا در مورد او کار ناشایستی انجام شود». این روایت دلالت دارد بر اینکه اضرار به همسایه جایز نیست، همانگونه که اضرار به خود جایز نیست.

و این کمترین حقی است که هر فرد نسبت به انسان دارد؛ یعنی همسایه باید از ضرر و زیان همسایه دیگر مصون باشد، مولا علی علیه‌السلام در ضمن بیان اوصاف پرهیزگاران می‌فرماید: «و لَا يَضُرُّ بِالْجَارِ؛ پرهیزگار، ضرر و زیان به همسایه نمی‌زند».

در روایتی پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) همسایه‌ها را سه قسمت کردند: یکی آنها که سه حق دارند: حق همسایگی و حق اسلام و حق خویشاوندی، دوم آنها که دو حق دارند: حق اسلام و حق همسایگی، و سوم آنکه یک حق دارد، و آن کافر است که فقط حق همسایگی دارد. پیامبر (صلی الله علیه وآله وسلم) حتی برای کافر نیز حق همسایگی قائل شده که باید مراعات شود، گرچه او از شما ببرد. مگر پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم به سراغ همسایه یهودی خود که خاکستر بر سر حضرت می‌ریخت، نرفتند؟ و چه بسا آنها با این مراودات و رفت‌وآمدها و اینگونه اخلاق، مسلمان شوند.

منابع:

۱. بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۱۵۱ و ج ۷۴، ص ۳۸۷؛ کنز العمال، خبر ۲۴۹۱۳.
۲. اخلاق اسلامی در نهج البلاغه (خطبه متقین)، ج ۲، ص ۵۵۱.
۳. قاعده لاضرر، ترجمه القواعد الفقهية، ص ۶۸.
۴. اخلاق اسلامی در نهج البلاغه (خطبه متقین)، ج ۲، ص ۵۴۹.
۵. جامع السعادات، ج ۲، ص ۲۶۳ و ۲۶۲.
۶. اخلاق اسلامی در نهج البلاغه (خطبه متقین)، ج ۲، ص ۴۵۷.

اجتماعی مثل بی‌اعتمادی، انزوا و حتی اعتیاد کاهش می‌یابد. اگر خانواده‌ها در مناسبت‌های ساده مثل افطار، تولد، یا کمک به نیازمندان محله، همسایگان خود را شریک کنند، نوعی هم‌دلی جمعی شکل می‌گیرد که زیربنای سبک زندگی سالم و اخلاقی است.

سبک زندگی مدرن و بحران بی‌همسایگی

سبک زندگی آپارتمانی امروز، با وجود آسایش ظاهری، فاصله‌ی دل‌ها را زیاد کرده است. در بسیاری از برج‌ها، مردم حتی نام همسایه‌ی طبقه‌ی روبه‌روی خود را نمی‌دانند.

این انقطاع عاطفی باعث احساس غربت در دل‌های شهرنشینان شده است. در حالی که با اندکی تغییر در رفتار. مثل سلام دادن در آسانسور، تبریک گفتن در مناسبت‌ها، یا دعوت دوستانه برای یک چای ساده. می‌توان فضا را از بی‌روحي نجات داد.

سبک زندگی الهی؛ آغاز از خانه و همسایه

اسلام برای ساخت جامعه‌ای سالم، از کوچک‌ترین دایره یعنی خانه و همسایه آغاز می‌کند. هرگاه انسان در برابر همسایه خود احساس مسئولیت کند، در واقع سبک زندگی الهی را تمرین می‌کند.

امام علی (ع) در نامه‌ای به امام حسن (ع) می‌فرماید: «پسرم! با همسایگان نیک رفتار باش، که آنان پشتوانه‌ی تو در سختی‌ها هستند.» (نهج‌البلاغه، نامه ۳۱)

این سخن حکیمانه نشان می‌دهد که بهبود سبک زندگی، تنها با تغییر در مصرف یا ظواهر نیست، بلکه با اصلاح روابط انسانی و اخلاقی آغاز می‌شود.

جمع‌بندی: همسایه‌داری، کلید سبک زندگی متعادل

اگر بخواهیم جامعه‌ای با آرامش، امنیت، اخلاق و نشاط بسازیم، باید از بازسازی فرهنگ همسایه‌داری شروع کنیم.

احترام، همکاری، رعایت حقوق، احوال‌پرسی و کمک متقابل، نه تنها ارزش دینی، بلکه راهی برای داشتن سبک زندگی سالم، انسانی و پایدار است. به تعبیر زیبایی امام صادق (ع): «نیکی به همسایه، مایه‌ی افزایش روزی و طول عمر است.» (وسائل‌الشیعه، ج ۱۲، ص ۲۵) پس شاید راز خوشبختی در همین نزدیکی‌هاست؛ پشت همان دیوارهایی که اگر کمی کوتاه‌ترشان کنیم، زندگی‌مان روشن‌تر خواهد شد.

منابع:

- قرآن کریم، نساء: ۳۶؛ بحارالأنوار، ج ۷۲، ص ۳۹۲؛ الکافی، ج ۲، ص ۶۶۸؛ نهج‌البلاغه، نامه ۳۱؛ وسائل‌الشیعه، ج ۱۲، ص ۲۵؛ مکارم شیرازی، ناصر. اخلاق در قرآن، جلد دوم؛ روحانی‌نژاد، حسین. سبک زندگی اسلامی، نشر معارف، ۱۳۹۷؛ فصلنامه مطالعات اجتماعی، دانشگاه علامه طباطبائی (۱۳۹۸)؛ مجله پژوهش‌های فرهنگی ایران، شماره ۴۵ (۱۴۰۰).

نقش هوش مصنوعی در ترویج فرهنگ اسلامی

♦ به طور کلی، فرهنگ به مجموع آداب، رسوم، معارف، و باورهای اطلاق می‌شود که زندگی یک جامعه را شکل می‌دهند. فرهنگ اسلامی، به‌ویژه، جنبه‌های دینی، اجتماعی و اخلاقی را شامل می‌شود. علوم اسلامی نیز، شامل مطالعات مرتبط با قرآن، حدیث، فلسفه اسلامی، فقه، و تاریخ اسلام است که به تحلیل و تفسیر متون دینی و فرهنگی می‌پردازد. این علوم نقش حیاتی در شکل‌گیری هویت اسلامی و فرهنگی جوامع دارند. از سوی دیگر، ترویج فرهنگ ابعاد مختلفی دارد مانند هنر، آموزش، تبلیغات و رسانه. هوش مصنوعی به عنوان یکی از پیشرفته‌ترین فناوری‌های دنیای امروز، با توانایی‌های منحصر به فرد خود، نه تنها به طور چشم‌گیری در صنایع و تجارت، بلکه در حوزه‌های فرهنگی و علمی نیز تأثیرگذار است. در زمینه علوم اسلامی، هوش مصنوعی می‌تواند به عنوان ابزاری کارآمد برای ترویج و حفظ معارف دینی و فرهنگی عمل کند. این فناوری به محققان، معلمان و پژوهشگران کمک می‌کند تا به منابع و متون اسلامی دسترسی آسان‌تری داشته باشند و تحلیل‌های عمیق‌تری از آن‌ها ارائه دهند.

استفاده از هوش مصنوعی، می‌تواند به کاربران کمک کند تا معارف اسلامی را به شکلی ساختاریافته بیاموزند. این دوره‌ها می‌تواند شامل موضوعاتی از قبیل تفسیر قرآن، فقه، تاریخ اسلامی و اخلاق اسلامی باشد.

شخصی‌سازی یادگیری: سیستم‌های مبتنی بر هوش مصنوعی، می‌توانند نیازهای یادگیری هر فرد را شناسایی کرده و محتوا و منابع متناسب با آن را ارائه دهند.

تحلیل داده‌های فرهنگی و اجتماعی

تحلیل رفتار اجتماعی: با استفاده از هوش مصنوعی، می‌توان به بررسی و تحلیل چالش‌ها و نیازهای جوامع اسلامی پرداخت. این تجزیه و تحلیل می‌تواند به مؤسسات فرهنگی و دینی کمک کند تا برنامه‌های بهتری برای ترویج فرهنگ اسلامی طراحی کنند. **شناسایی الگوهای فرهنگی:** هوش مصنوعی می‌تواند الگوهای فرهنگی و رفتاری مسلمانان را شناسایی کرده و به تحلیل چگونگی تأثیرگذار بودن متون و آموزه‌های اسلامی بر این رفتارها کمک کند.

هوش مصنوعی می‌تواند نقش مهم و مؤثری در ترویج فرهنگ اسلامی و معارف دینی بازی کند. در این راستا، چندین راهکار و کاربرد وجود دارد که می‌تواند به بهبود دسترسی به اطلاعات و افزایش آگاهی عمومی کمک کند:

تولید محتوا با کیفیت

ایجاد محتوای دیجیتال: هوش مصنوعی می‌تواند به تولید محتوای نوشتاری، صوتی و ویدیویی مرتبط با معارف اسلامی کمک کند. این محتوا می‌تواند شامل مقالات، پادکست‌ها، ویدیوهای آموزشی و داستان‌های مذهبی باشد. **تولید محتوا به زبان‌های مختلف:** هوش مصنوعی می‌تواند به ترجمه متون اسلامی به زبان‌های مختلف کمک کند و از این طریق معارف اسلامی را به جوامع غیر فارسی‌زبان منتقل کند.

پلتفرم‌های آموزشی و یادگیری آنلاین

آموزش آنلاین بر اساس هوش مصنوعی: ایجاد دوره‌های آنلاین با

می‌تواند در خلق آثار هنری اسلامی جدید، شامل هنرهای تجسمی، شعر و موسیقی، به کار گرفته شود. این پروژه‌ها می‌توانند به نمایش و ترویج زیبایی‌های فرهنگ اسلامی کمک کنند.

توسعه اپلیکیشن‌های فرهنگی: طراحی اپلیکیشن‌هایی با موضوعات اسلامی، که از هوش مصنوعی برای ارائه محتوای آموزشی و سرگرم‌کننده استفاده می‌کنند، می‌تواند جذابیت‌های بیشتری به ترویج فرهنگ اسلامی بدهد.

حفظ و نگهداری متون اسلامی

دیجیتالی‌سازی متون: هوش مصنوعی می‌تواند در تبدیل متون اسلامی به فرمت‌های دیجیتال و حفظ آن‌ها کمک کند، به طوری که دسترسی به آن‌ها راحت‌تر شود. این شامل قرآن، احادیث و متون معتبر علمی است.

تحلیل متون: ابزارهای NLP (پردازش زبان طبیعی) می‌توانند به تجزیه و تحلیل متون اسلامی، کشف الگوها و تفسیر معانی عمیق‌تر کمک کنند.

افزایش دسترسی به منابع دینی

سرویس‌های اطلاعاتی هوش مصنوعی: می‌توان از چت‌بات‌ها و مشاوره‌دهندگان دیجیتال مبتنی بر هوش مصنوعی برای پاسخ‌گویی به سوالات دینی و ارائه اطلاعات مرتبط درباره اسلام و فرهنگ اسلامی استفاده کرد. این ابزارها می‌توانند به درک بهتر معارف اسلامی و جوامع فرهنگی کمک کنند.

ایجاد پلتفرم‌های فرهنگی: طراحی پلتفرم‌های دیجیتال که با استفاده از هوش مصنوعی اطلاعات مربوط به تاریخ، ادبیات و فرهنگ اسلامی را در دسترس قرار دهند، می‌تواند به ترویج این معارف کمک کند.

پروژه‌های هنری و فرهنگی

ایجاد آثار هنری با فناوری هوش مصنوعی: هوش مصنوعی

ابزارهای مبتنی بر هوش مصنوعی و مرتبط با علوم اسلامی و قرآنی

QuranGPT

ابزاری است که از مدل‌های زبان بزرگ (مانند GPT) برای استخراج و تولید متون مرتبط با قرآن استفاده می‌کند. این ابزار می‌تواند به کاربران کمک کند تا درک بهتری از مفاهیم قرآنی داشته باشند و پاسخ‌های دقیقی به سالات خود در زمینه‌های مختلف دریافت کنند.

Islam and AI

پلتفرمی از هوش مصنوعی برای ارتقای فهم و دسترسی به معارف اسلامی استفاده می‌کند. چشم‌انداز آن شامل استفاده از تکنیک‌های هوش مصنوعی برای پاسخ به سؤالات دینی، تولید محتوا و ارائه منابع آموزشی است.

Islamic Knowledge Resource

این پلتفرم به عنوان منبع اطلاعاتی برای جمع‌آوری و ارائه معارف اسلامی عمل می‌کند. با استفاده از فناوری‌های هوش مصنوعی، این وب‌سایت می‌تواند به ارائه اطلاعات دقیق درباره تاریخ، فرهنگ و آموزه‌های اسلامی بپردازد.

ImamAI

به عنوان یک پلتفرم مبتنی بر هوش مصنوعی، تلاش می‌کند به سؤالات دینی و فقهی کاربران پاسخ دهد. این برنامه می‌تواند به سرعت اطلاعات و پاسخ‌های مربوط به متون اسلامی مانند قرآن و احادیث را ارائه دهد. هدف آن افزایش دسترسی به معارف اسلامی و تسهیل در فهم عمیق‌تر آموزه‌های دین است.

Islamic Guidance Companion

یک ابزار که هدف آن ارائه مشاوره و راهنمایی‌های دینی به کاربران است. این پلتفرم مناسب برای کسانی باشد که در جستجوی راهنمایی‌های اسلامی و افزایش آگاهی دینی خود هستند.

Tarteel AI

یک ابزار تخصصی تحت وب طراحی شده تا به کاربران کمک کند قرآن را به شیوه‌ای آسان و دقیق تلاوت کنند. این برنامه با استفاده از فناوری‌های تشخیص صدا و یادگیری ماشین به تلاوت صحیح و تجوید درست قرآن کمک می‌کند. کاربران می‌توانند با گوش دادن به تلاوت‌های مختلف و تمرین با این ابزار، مهارت‌های تلاوت خود را بهبود ببخشند.

Islam-lab-AI

پلتفرمی برای پاسخ به سؤالات مرتبط با اسلام است که از تکنیک‌های هوش مصنوعی برای تعامل با کاربران استفاده می‌کند. این پلتفرم می‌تواند به بررسی و تحلیل متون اسلامی بپردازد و اطلاعات مربوط به تفسیرها و معارف دینی را ارائه دهد.

قاب ماندگار

روز سرباز / ایلام

مراسم روز سرباز

برگزاری مراسم روز سرباز در سپاه استان گلستان

عهد و پیمان جوانان رشید با یک فرمانده سپاه برای دفاع قاطع از مملکت سربازان آموزشگاه شهید باکری نیروی زمینی سپاه در شهر سپهبد شهید غلامعلی رشید با فرمانده قرارگاه منطقه‌ای کربلا نیروی زمینی سپاه برای دفاع قاطع از خاک گوهر خیز ایران زمین و ایرانیان با تمدن چند هزار ساله عهد و میثاقی دوباره بستند.

تصویر سربازان سپاه ناحیه مقاومت بسیج جرقویه اصفهان

ناحیه مقاومت بسیج شهرستان نایین استان اصفهان

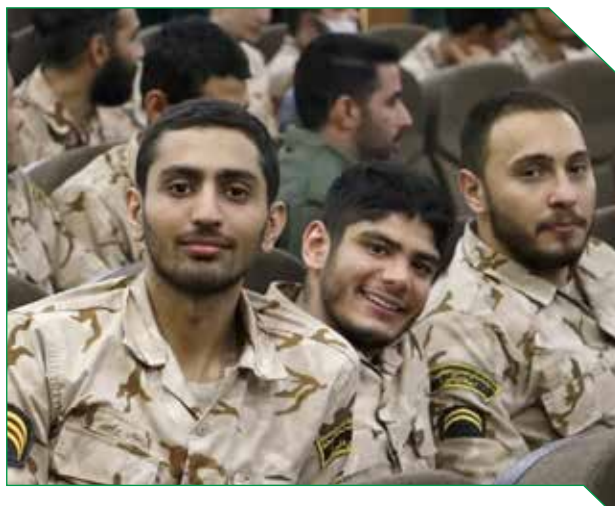

عکس دسته جمعی با سربازان سپاه استان قزوین

اخبار مربوط به حوزه خدمت و وظیفه عمومی

برگزاری هجدهمین جشنواره ملی حضرت علی اکبر (علیه السلام) (جوان سرپاز) سپاه

پاسدار جعفر منتظر -

الف- در اجرای ابلاغ ۲۲۱۳/۳/۱۲/۴۰۷۲۲ مورخ ۱۴۰۴/۰۸/۰۳ معاون هماهنگ کننده ستاد کل نیروهای مسلح ، هیجدهمین جشنواره ملی حضرت علی اکبر (علیه السلام) (جوان سرپاز) سپاه با رعایت ملاحظات زیر جهت اجرا ابلاغ گردید:

جشنواره حضرت علی اکبر (علیه السلام) - جوان سرپاز، جشنواره ورزشی و جشنواره مهارتی کارکنان وظیفه سپاه ، به صورت تجمیع در قالب یک جشنواره با عنوان جشنواره ملی حضرت علی اکبر (علیه السلام) - جوان سرپاز در جهت اثرگذاری بیشتر در سطح سپاه برگزار خواهد شد. به طوری که هریک از جشنواره ها (ورزشی ، مهارتی کارکنان وظیفه) برابر مقررات و چارچوب های تعیین شده قبلی و با نظارت و مسئولیت و محوریت و اجرای معاونت های فرماندهی (نیروی انسانی ، آموزش) سپاه در سطوح تمامی رده ها برگزار و منتخبین آنان به عنوان نفرات برگزیده در برنامه نهایی هیجدهمین جشنواره ملی حضرت علی اکبر (ع) - جوان سرپاز مورد تشویق قرار خواهند گرفت که معاونت های یاد شده می بایستی اسامی منتخبین را قبل از تاریخ برگزاری جشنواره ملی به دبیر خانه جشنواره (اداره سرپاز) اعلام نمایند، سایر منتخبین محورهای جشنواره برابر این شیوه نامه و با شرایط اعلامی در کمیسیون های داوری انتخاب و معرفی می گردند.

ب- عناوین و محور های هیجدهمین جشنواره ملی حضرت علی اکبر (علیه السلام) جوان سرپاز:

۱- سرپاز، دفاع، امنیت و اقتدار ملی

۲- سرپاز، ایثارگری و فداکاری

۳- سرپاز، وظیفه شناسی و اقدام برجسته

۴- سرپاز، امور فرهنگی، هنری و تبلیغاتی

۵- سرپاز، خلاقیت، نو آوری

۶- سرپاز، ورزش و تربیت بدنی و آمادگی جسمانی

۷- سرپاز، دینداری و بصیرت

۸- سرپاز، مسئولیت پذیری و خانواده

۹- سرپاز، سازندگی و تفکر بسیجی

۱۰- سرپاز، مهارت آموزی ، مهارت ورزی و اشتغال پذیری

پ- جشنواره رده های سپاه (سطح ۲و۱) در اواخر آبان و اوایل آذرماه سال ۱۴۰۴ بمنظور افزایش منزلت سرپازی با حضور آحاد کارکنان وظیفه و پایور رده برگزار می گردد.

ت- جشنواره سطح ۳ سپاه در دی ماه سال ۱۴۰۴ بمنظور افزایش منزلت سرپازی با حضور آحاد کارکنان وظیفه و پایور توسط سپاه حضرت صاحب الامر (عج) استان قزوین برگزار می گردد.

ث- مجری جشنواره ملی حضرت علی اکبر (علیه السلام) (جوان سرپاز) نیروهای مسلح (ستاد کل ن م، آجا، سپاه، ناجا و ودجا) ، ارتش جمهوری اسلامی ایران می باشد.

ج - علاقه مندان جهت شرکت در جشنواره به یگان های حضرت علی اکبر (علیه السلام) یا مدیریت منابع انسانی سرپاز رده مراجعه نمایند.

ساعات پاسخگویی تلفنی به سوالات سرپازان

۱۴/۳۰ الی ۱۵/۳۰ می باشد»

تلفن پاسخگویی ۳۵۲۳۱۲۰۷

بخش هایی از قوانین مرتبط با خدمت وظیفه عمومی

ماده هفتادم نظام نامه خدمت کارکنان وظیفه: (عناوین، ضوابط و مقررات احتساب و کسر خدمت مشمولان و سربازان)

عقدنامه معتبر دو ماه کسر خدمت مذکور اعطا می گردد.

هـ- میزان کسر خدمت اولاد: به هر یک از کارکنان وظیفه به ازای هر فرزند به شرح زیر کسر خدمت تعلق می گیرد.

۱- برای فرزند اول ۳ ماه کسر خدمت تعلق می گیرد.

۲- برای فرزند دوم ۴ ماه کسر خدمت تعلق می گیرد.

۳- برای فرزند سوم ۵ ماه کسر خدمت تعلق می گیرد.

و- احتساب میزان سوابق خدمت قبلی در نیروهای مسلح: چنانچه هر یک از کارکنان وظیفه در حین خدمت دوره ضرورت به صورت قانونی از خدمت منفک شود (قبولی دانشگاه و...) و سازمان وظیفه عمومی نسبت به صدور اعزام مجدد وی اقدام نماید، خدمت انجام شده قبلی به عنوان کسر خدمت لحاظ می شود.

ز- معافیت و میزان کسر خدمت متعهدین نظامی: معافیت این قبیل افراد برابر مواد ۱۳ تا ۱۵ قانون خدمت وظیفه عمومی تعیین تکلیف می شوند و همچنین کسر خدمت برای افرادی است که در نیروهای مسلح با عضویت های پایور، افسر محصل، بسیج ویژه، بسیج شناسه ۸۹، ۸۰، ۹۰ و پیمانی استخدام شده و در طول خدمت و به دلایل (استعفا، بازخریدی، اخراج) از عضویت در سپاه خارج می شوند مدت خدمت آنها جزء خدمت دورت ضرورت محسوب می شود و در صورتی که قبل از طی دوره آموزشی مستعفی یا اخراج شوند فقط از دوره آموزشی نظامی معاف می شوند.

ح) مشمولانی که به جای خدمت دوره ضرورت متعهد خدمت ۴ یا ۶ ساله در سایر سازمان ها مانند آموزش و پرورش یا هیئت علمی دانشگاه ها می شود و در این مدت به دلایل قانونی از خدمت خارج شوند و چنانچه این افراد مشمول معافیت های قانونی خدمت دوره ضرورت نباشند، به نسبت هر ۴ ماه خدمت قانونی در مدت استخدام از یک ماه کسر خدمت دوره ضرورت بهره مند می شود.

ر) کسر خدمت مهارت آموزی ۷: قبل از شروع خدمت در سقف یک ماه و توسط سازمان فنی و حرفه ای استان ها اعطا و قبل از شروع خدمت در سامانه سازمان وظیفه ثبت می گردد و هیچ ارتباطی به رده های خدمتی ندارد.

مواردی مانند انجام تحقیقات برای نیروهای مسلح، خدمت پیش از سربازی در واحدهای بسیج، تاهل و ایثارگری جایگزین بخشی از خدمت سربازی است و برابر قوانین و مقررات به شرح زیر در صورت سربازی کسر می گردد.

الف- کسر خدمت نخبگی: مشمولان دانشجوی کارشناسی ارشد و یا بالاتر می توانند با انجام حداکثر دو پروژه تحقیقاتی و پژوهشی و به میزان ارزش پروژه ارائه شده حداکثر ۱۹ ماه کسر خدمت دریافت نمایند؛ انجام این پروژه قبل انجام خدمت سربازی می باشد.

ب- کسر خدمت ایثارگری: به ازای هر ماه سابقه حضور در جبهه والدین کارکنان وظیفه، آنها می تواند دوازده روز کسر خدمت استفاده نمایند. همچنین به ازای هر درصد جانبازی و هر ماه آزادی والدین کارکنان وظیفه ۱۲ روز کسر خدمت تعلق می گیرد.

تبصره) استفاده کارکنان وظیفه غائب از کسر خدمت ایثارگری والدین

۱- کسر خدمت ایثارگری والدین از تاریخ ۱۴۰۱/۰۸/۳۰ به کلیه کارکنان وظیفه غایب در حال خدمت و افرادی که منبع به خدمت اعزام می گردند تعلق می گیرد.

۲- سیر مراحل صدور کسر خدمت ایثارگری مطابق مقررات قبلی بوده و تغییری نخواهد داشت، بنابراین صدور گواهی های کسر خدمت پس از شروع به خدمت کارکنان وظیفه امکان پذیر می باشد.

۳- این ضابطه و قانون صرفاً برای بهره مندی از کسر خدمت ایثارگری بوده و بخشش اضافه خدمت سنواتی کارکنان وظیفه برابر ابلاغ طرح میثاق ۶ قابل اجراء می باشد.

ج- احتساب خدمت بسیج: کلیه افرادی که از سن شانزده سالگی تمام عضو بسیج می شوند و به طور منظم با آن نیرو همکاری نمایند، هر سال خدمت آنان متناسب با میزان فعالیت، معادل چهل و پنج روز تا سه ماه جزء خدمت وظیفه عمومی آنان محسوب می گردد. در حال حاضر تا سقف ۶ ماه به میزان فعالیت در بسیج و عضویت در شورای پایگاه یا حوزه و دوره تکمیلی بسیج کسر خدمت تعلق می گیرد.

د- کارکنان وظیفه متاهل: به کارکنان وظیفه متاهل در صورت ارائه

جدول میزان احتساب خدمت بسیج

ردیف	مدت و نوع فعالیت	میزان احتساب خدمت	توضیحات
۱	یک سال فعالیت برای عضویت فعال	۱ ماه	باید فرد یک سال فعالیت مستمر داشته باشد
۲	یک سال فعالیت با عضویت فعال و عضو شورای پایگاه	۴۵ روز	فرد جزو اعضای شورای پایگاه یا حوزه باشد
۳	گذراندن دوره آموزش تکمیلی بسیج ۴۵ روزه (ماده ۶۳)	۲ ماه	فرد بجز کسر خدمت از طی دوره رزم مقدماتی معاف می شود
۴	گذراندن دوره آموزش تخصصی بسیج یک ماهه (ماده ۶۵)	۱ ماه	این دوره آموزش تخصصی بسیج می باشد که سهمیه محدودی برای حوزه ها می باشد
۵	طرح علم الهدی	سال ۳ ماه	به دانشجویان بسیجی به میزان فعالیت در بسیج کسری اعطا می گردد

گفتگو با سرباز علیرضا گوهر نیا

بله، بسیاری از سربازان دارای مهارت‌ها و تحصیلات متنوعی هستند و با برنامه‌ریزی بهتر می‌توان از این ظرفیت‌ها استفاده بهینه کرد. که این اتفاق خوب برای من اتفاق افتاد و از تخصص بنده به نحو مطلوبی بهره برداری گردید. اگر شما در حوزه توانمندسازی سربازان مسئولیتی داشتید، برای ارتقاء ظرفیت سربازان چه اقداماتی انجام می‌دادید؟

دوره‌های مختلف آموزشی، مهارتی و روان‌شناسی، مشاوره‌های شغلی برای کمک به آمادگی جهت ورود به بازار کار بعد از خدمت برگزار می‌کردم. همچنین کارگاه‌های مهارت آموزی سبک زندگی برای سربازان جهت یادگیری راه‌های حل مسائل و مشکلات اجتماعی که گریبان گیر جامعه است، برگزار می‌نمودم.

آیا از فکر و مشورت سربازان در اجرای برنامه‌ها بهره‌گیری می‌نمایید؟
بله، در بسیاری از برنامه‌ها از نظرات و پیشنهادات سربازان استفاده می‌شود و این باعث افزایش مشارکت و ایجاد انگیزه می‌گردد.

چه میزان با نشریه فرهنگ سربازی آشنایی دارید؟ رضایت شما از این نشریه چه میزان است و چه توصیه‌ای برای ارتقاء بیشتر نشریه دارید؟
به صورت ماهانه محتوای این نشریه را مطالعه می‌کنم و به همکاران و وظیفه خود نیز مطالعه آن را توصیه می‌کنم. چون که نشریه‌ای با مطالب آموزنده و مفید است. پیشنهاد می‌کنم بیشتر از تجربه‌های خود سربازان در محتوای آن استفاده شود.

چه توصیه‌ای به فرماندهان و مسئولین برای بهره‌مندی بیشتر از ظرفیت سربازان در سپاه و توانمندسازی سربازان در مباحث فنی و حرفه‌ای، رفتاری و مسئولیت‌پذیری برای ورود به جامعه دارید؟
توصیه می‌کنم با شناسایی دقیق تخصص و علاقه سربازان، فرصت‌هایی فراهم شود تا آن‌ها ضمن خدمت، آموزش ببینند و از توانمندی‌هایشان بهره‌برداری گردد؛ همچنین ایجاد فضای اعتماد و انگیزه، نقش مؤثری در ارتقاء روحیه و کارآمدی سربازان دارد.

لطفاً خودتان را برای مخاطبین نشریه فرهنگ سربازی معرفی نمایید.

بنده علیرضا گوهرنیا هستم، ۲۸ ساله، دارای مدرک کارشناسی روان‌شناسی بالینی، ساکن شهرستان سلماس از چه استان و شهری هستید و اکنون در چه رده‌ای خدمت می‌کنید؟

اهل استان آذربایجان غربی، شهرستان سلماس هستم و در حال حاضر در بسیج جامعه پزشکی سلماس مشغول خدمت می‌باشم.

چه مدت مشغول خدمت سربازی هستید؟
۱۱ ماه است که در افتخار پوشیدن لباس مقدس سربازی را دارم.

تلقى شما قبل از ورود به خدمت سربازی چه بود و اکنون چه نظری دارید؟

قبل از خدمت احساس استرس و نگرانی داشتم، اما اکنون خدمت را فرصتی برای رشد شخصی، یادگیری نظم، مسئولیت‌پذیری و شناخت بهتر جامعه می‌دانم.

تعامل و برخورد سپاه با سربازان چگونه بوده است؟
برخورد نیروهای سپاه با سربازان محترمانه، منصفانه و همراه با درک بالا بوده و احساس خوبی از همکاری در سپاه دارم.

آیا دارای یک مهارت یا تخصص خاصی هستید؟ آیا از ظرفیت‌های علمی، تخصصی و مهارتی شما در حوزه‌های مرتبط استفاده شده است؟
بله، در زمینه روان‌شناسی و مشاوره تخصص دارم و در شهرستان دارای دفتر مشاوره می‌باشم و در طول خدمت سربازی در حد توان با ارائه مشورت‌های روان‌شناختی در حوزه‌های مختلف کمک حال هم خدمتی‌های خودم بودم که از این لحاظ بسیار خوشحال و خدا را شاکرم. آیا امکان استفاده بیشتر از ظرفیت سربازان در سپاه و نیروهای مسلح وجود دارد؟

مصاحبه با سرباز نخبه حسین تاوردی زاده

لطفا خودتان را معرفی کنید.

حسین تاوردی زاده هستم، ۲۷ ساله، مجرد، ساکن شهرستان ارومیه و در ستاد سپاه شهداء استان آذربایجان غربی حدود یک سال هست مشغول خدمت مقدس سربازی می باشم.

در چه زمینه ای تخصص دارید و تخصص شما چه بهره هایی به همراه داشته است؟

تخصص بنده در حوزه طراحی نرم افزارهای معماری هست و در سال ۱۴۰۲ کتاب طراحی مرکز درمان و باز پروری بیماران اعصاب و روان شهرستان ارومیه به چاپ رسیده است که مورد استقبال مسئولین مربوطه قرار گرفته است. کارکرد این نرم افزارها، طراحی فضاهای واقع گرایانه و سه بعدی است که فرآیند طراحی را ساده تر و دقیق تر می کند.

تاکنون چه عناوینی، رتبه و مقامی را در این زمینه کسب نموده اید؟
مقاله بنده با موضوع " اصول طراحی و بررسی دیوار بام های سبز" در پنجمین کنفرانس بین المللی عمران و معماری شهری با رویکرد توسعه زیر ساخت های شهری در شهر کپنهاگن دانمارک که در سال ۱۴۰۲ برگزار گردید، توسط کمیته داوران مورد پذیرش قرار گرفت و در مجموعه مقالات کنفرانس به نمایش در آمد. همچنین در سال ۱۴۰۳ نیز موفق به کسب رتبه برتر در هفدهمین جشنواره حضرت علی اکبر (علیه السلام) جوان سرباز در محور خلاقیت، فناوری و پژوهش شدم.
در مورد علت توجه و علاقه شما به این رشته و تخصص برایمان بگویید؟
از نوجوانی به حرفه معماری علاقه داشتم. با تشویق خانواده و مشورت های متخصصین این رشته، در دانشگاه ادامه تحصیل دادم و اکنون فارغ التحصی در مقطع کارشناسی می باشم.

از برنامه های آینده خود برای فعالیت در این تخصص و حرفه بگویید.
طرحی که در دست بررسی و اقدام دارم، طراحی نرم افزار معماری

ساختمان بیماران اوتیسم شهرستان ارومیه می باشد. همچنین قصد ادامه تحصیل در مقطع دکتری دارم و بخاطر علاقه به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و خدمت در لباس مقدس پاسداری، در مراحل گزینش و جذب این نهاد انقلابی هستم.

توصیه شما به مسئولین سپاه برای توجه بیشتر به تخصص و خلاقیت و ظرفیت های سربازان متخصص چیست؟

در کل محیط خدمت را برای سربازان خوشایند سازی کنند، تا سربازان برای عرضه استعداد های ناب و کم نظیر خود در حوزه های مختلف رغبت داشته باشند. همچنین سربازان متخصص را شناسایی و در محل های خدمت تخصصی بکار بگیرند.

چه توصیه ای به دیگر سربازان برای گرایش و توجه به مباحث حرفه ای و تخصص در زمینه های مختلف دارید؟

به خدمت سربازی به چشم یک فرصت و تجربه متفاوت نگاه کنند و سعی کنند از این زمان اندک برای کسب مهارت های لازم در بخش های مختلف زندگی بهره برداری کنند و با توجه به برگزاری دوره ها و کارگاه های مهارت آموزی در طول خدمت، حرفه ای را برای ورود به بازار بعد از خدمت یاد بگیرند.

آینده سپاه و کشور را چگونه ارزیابی می کنید و راه های توجه بیشتر آینده کشور و سپاه با توجه به وجود نیروهای جوان، مومن، متعهد و متخصص بسیار درخشان خواهد بود، به شرطی که از این ظرفیت بالقوه و فوق العاده در بخش های کلان حوزه های مختلف مدیریتی، تصمیم گیری و تصمیم سازی علمی، فرهنگی، هنری، صنعتی و فناوری استفاده گردد و توصیه های دلسوزانه حکیم فرزانه انقلاب همواره سرلوحه عمل خود قرار گیرد.

مصاحبه با سرباز نخبه علمی و نمونه سپاه استان اردبیل

سرباز وظیفه دکتر فردین اسدیان متخصص و جراح دندانپزشکی عمومی

درمانگاه امام سجاد (علیه السلام) شهر اردبیل که زیر مجموعه سپاه استان می باشد مشغول به خدمت می باشم

آیا امکان استفاده بیشتر از ظرفیت سربازان در سپاه و نیروهای مسلح وجود دارد؟

قطعاً همینطور می باشد. با اینکه سپاه در اکثر موارد سربازان را با توجه به تخصص خود بکارگیری می نماید ولیکن استعدادها و مهارت های نهفته ای در بطن سربازان وجود دارد که می توان جهت شکوفایی سازمان و حتی خود سربازان استفاده نمود

اگر شما در حوزه سربازان مسئولیتی داشتید برای استفاده بهینه از ظرفیت سربازان چه اقداماتی انجام می دادید؟

شناسایی استعدادها و بکارگیری در حوزه تخصص و علاقه مندی سربازان - ارتقاء معنویت و بینش سیاسی سربازان

چه میزانی با نشریه فرهنگ سربازی آشنایی دارید؟ رضایت شما از این نشریه چه میزان است و چه توصیه ای برای ارتقاء بیشتر نشریه دارید؟ تقریباً ماهانه نشریه فرهنگ سربازی را مطالعه می نمایم. مطالب بسیار ارزشمندی دارد.

چه توصیه ای به فرماندهان و مسئولین برای بهره مندی بیشتر از ظرفیت سربازان در سپاه و توانمندسازی سربازان در مباحث فنی و حرفه ای، رفتاری و مسئولیت پذیری برای ورود به جامعه دارید؟ ابتدا دوست دارم به تمامی فرماندهان در سپاه عرض کنم که قدر این جوانان و سربازان را بدانید. جوانان کشور ما بهترین سربازان در دنیا هستند. همه ما سربازان سپاه بسیجیان دیروز هستیم که امروز فقط رنگ لباسمان عوض شده است.

لطفاً خودتان را برای مخاطبین نشریه فرهنگ سربازی معرفی نمایید.

فردین اسدیان هستم فرزند حسین متولد ۲۲ خرداد ۱۳۷۷ از استان اردبیل

در اول تیرماه ۱۴۰۲ ازدواج کرده ام. همسر من نیز پزشک عمومی است. از چه استان و شهری هستید و اکنون در چه رده ای خدمت می کنید؟

استان اردبیل شهرستان مشکین شهر

چه مدت مشغول خدمت سربازی هستید؟

بنده در تاریخ ۱ اسفند ۱۴۰۲ به خدمت مقدس سربازی اعزام شده ام و اکنون دارای ۱۸ ماه سابقه خدمت مقدس سربازی دارم

تلقی شما قبل از ورود به خدمت سربازی چه بوده و اکنون چه نظری دارید؟

قبل از ورود به سپاه شناخت خیلی کمی از سربازی و خصوصاً نهاد مقدس سپاه داشتم و فکر می کردم خدمات سپاه مختص به دفاعی و قرارگاه خاتم می باشد. بعد از خدمت دیدگاهم کلاً عوض شده و می بینم که سپاه پاسداران در تمامی زمینه ها خصوصاً در زمینه پزشکی و خدمات درمانی یار و یاور مردم است تعامل و برخورد سپاه با شما به عنوان یک سرباز به چه صورت بوده است؟

تعامل و برخورد بسیار خوب و ارزشمندی دارند و برای بنده در محل خدمت و در بین کارکنان بسیار احترام قائل هستند

شما دارای چه مهارت ها و تخصصی هستید؟ آیا از ظرفیت های تخصصی و مهارتی شما در حوزه های مرتبط استفاده شده است؟ بنده متخصص و جراح دندانپزشکی عمومی می باشم و اکنون در

گفتگو با سرباز محمد جواد مدرسی

از ظرفیت سربازان چه اقداماتی انجام می دادید؟
پس از کسب اطلاع نسبت به قابلیت ها و استعداد های سربازان از آنها در حوزه های مختلف بهره می بردم و با اعطای تشویقی های مختلف از آنها تقدیر به عمل می آوردم تا باعث دلگرمی و استفاده بهینه از آنها شود.

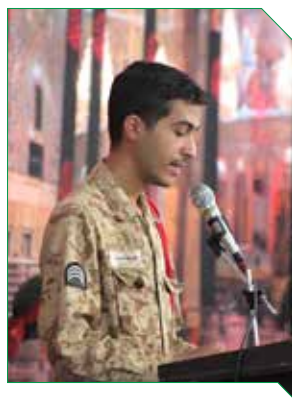
آیا از فکر و مشورت سربازان در اجرای برنامه ها بهره گیری می نمایید؟

بله حتما این کار را می کردم تا باعث پیشرفت در کار ها و انجام بهتر آنها شود. طبق حدیثی که از امام علی (ع) نقل شده است: آن کس که مشورت کند پشیمان نمی شود؛ نتیجه کار بهتر خواهد شد.

چه میزانی با نشریه فرهنگ سربازی آشنایی دارید؟ رضایت شما از این نشریه چه میزان است و چه توصیه ای برای ارتقای بیشتر نشریه دارید؟

بنده در زمان آموزشی که اردکان یزد بودم با این نشریه آشنایی داشتم و آن را مطالعه می کردم.

چه توصیه ای به فرماندهان و مسئولین برای بهره مندی بیشتر از ظرفیت سربازان در سپاه و توانمندسازی سربازان در مباحث فنی و حرفه ای، رفتاری و مسئولیت پذیری برای ورود به جامعه دارید؟
مهمتر از همه این که لازم است اول خود مسئولین و فرمانده ها و بزرگان یگان از لحاظ اخلاقی و رفتاری الگوی مناسبی برای سایرین باشند تا سربازان مخصوصا تازه وارد ها با دیدن آنها امیدوار باشند و دلگرم. و اینکه کارگاه های مختلف مثل مهارت های سبک زندگی، اعتقادی، فنی-حرفه ای برگزار شود تا پس از پایان دوره، سربازان با دست پر وارد جامعه شوند و عمرشان در این مدت به هدر نرفته باشد.

کجا خدمت می کنید؟

استان فارس، در قسمت بهداری

چه مدت مشغول خدمت سربازی هستید؟

از تاریخ ۱۴۰۳/۱۲/۱ تا کنون.

تلقی شما قبل از ورود به خدمت سربازی چه بوده

و اکنون چه نظری دارید؟

قبل از اعزام ذهنیت بسیار منفی و همراه با ترس داشتم، خدمت سربازی را یک مأموریت اجباری و بی فایده تلقی می کردم که باعث میشد از ادامه تحصیل و پیدا کردن شغل مناسب عقب بیفتم. اما اکنون که در حال سپری کردن این دوره هستم باور دارم که گرچه سربازی سخت ترین دوره زندگی انسان می تواند باشد اما از پربار ترین دوره هاست که یاد گرفتم در سخت ترین شرایط خودم را با محیط وفق دهم و صبر و تحمل خود را افزایش دهم. بزرگترین درسی که در این دوره آموختم شناخت واقعی انسان ها بود. در محیط سربازی با انواع شخصیت ها روبه رو می شوی و دوستانه های عمیق و ماندگاری را شکل می دهیم. نقاط قوت و ضعف خود را می شناسیم و دوری از دوستان و خانواده را تحمل می کنیم.

تعامل و برخورد سپاه با شما به عنوان یک سرباز به چه صورت بوده است؟
بسیار محترمانه با من برخورد داشتند.

شما دارای چه مهارت ها و تخصص هایی هستید؟ آیا از ظرفیت های تخصصی و مهارتی شما در حوزه های مرتبط استفاده شده است؟

حوزه تخصصی خودم، رژیم درمانی و طراحی اپلیکیشن رژیم نویسی و سایر حوزه ها شامل: حافظ ۲ جز از قرآن کریم، مداحی، تدوینگری و مجری گری. هم چنین به عنوان مشاور سربازان در امورات آنها و نماینده آنان جهت پیگیری موضوعات مرتبط هستم. در حوزه بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی و با توجه به اهمیت موضوع، کتاب صعود چهل ساله ی حاج آقا راجی را به صورت تصویری و نموداری و شرح جزییات آن طراحی و آن را در اختیار رده های بسیج و ... قرار داده ام که بازخورد های بسیار خوبی داشته است. بله. ولی بیشتر هم می تواند باشد که باعث تشویق و دلگرمی می شود.

آیا امکان استفاده بیشتر از ظرفیت سربازان در سپاه و نیرو های مسلح وجود دارد؟

بله. همانطور که اکنون نیز با توجه به استعداد ها و توانمندی هایی که در سربازان وجود دارد در موارد مختلف از آنها در محیط پادگان استفاده می شود.

اگر شما در حوزه سربازان مسئولیتی داشتید برای استفاده بهینه

گفتگو با یاسر قره داغی سرباز نیروی هوافضای سپاه

لطفا خودتان را برای مخاطبین نشریه فرهنگ سربازی معرفی نمایید.

با سلام و عرض ادب یاسر قره داغی هستم از نیروی هوا فضای سپاه . دارای مدرک کارشناسی مهندسی مکانیک (ساخت و تولید) ساکن در استان تهران و شهرستان شهریار (اندیشه).

چه مدت مشغول خدمت سربازی هستید؟

بنده از تاریخ ۱۴۰۴/۳/۱ مشغول خدمت سربازی هستم.

تلقی شما قبل از ورود به خدمت سربازی چه بوده

و اکنون چه نظری دارید؟

بنده قبل از خدمت سربازی این دیدگاه را داشتم

که خدمت سربازی وظیفه ای است مقدس که بر گردن همه مردان ایرانی چه در گذشته ، چه در حال و چه در آینده وجود داشته و همچنین برای پیشرفت و ارتقا شغلی باید این وظیفه را انجام داد.

تعامل و برخورد سپاه با شما به عنوان یک سرباز به چه صورت بوده است؟

برخورد ها به طور کامل از سوی مسئولین و مافوق ها خوب بوده است.

شما دارای چه مهارت ها و تخصصی هستید؟ آیا از ظرفیت های

تخصصی و مهارتی شما در حوزه های مرتبط استفاده شده است؟

بنده دارای مهارت های متعددی هستم از جمله مهارت های

فنی و فرهنگی و هنری مهارت های فنی (تراشکار ، اپراتور CNC)،

مهارت های فرهنگی و هنری (قاری ، مداح)، (پاورپوینت ، اکسل ،

Word) و همچنین کسب مقام اول در مسابقات قرآن در رشته اذان

در سال ۱۴۰۴ در سطح نیروی هوا فضای سپاه

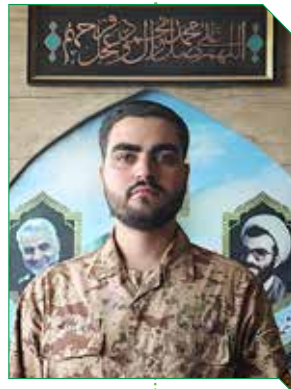
آیا امکان استفاده بیشتر از ظرفیت سربازان در سپاه و نیروهای

مسلح وجود دارد؟

بله این امکان وجود دارد تا از ظرفیت بیشتر سربازان در سپاه و

نیروهای مسلح استفاده کرد همچنین اگر سپاه از سربازان متخصص

استفاده کند باعث پیشرفت مجموعه نیز خواهد شد.

اگر شما در حوزه سربازان مسئولیتی داشتید برای استفاده بهینه از ظرفیت سربازان چه اقداماتی انجام می دادید؟

۱. فشار روانی کمتر روی سربازان ۲. افزایش تشویقات و برنامه ریزی های مختلف تفریحی برای سرباز ۳. حجم کاری متعادل و تقسیم کار برابر بین سربازان ۴. قرار دادن سربازان در قسمت هایی که مهارت و تخصص آن را دارند .

آیا از فکر و مشورت سربازان در اجرای برنامه ها

بهره گیری می نمائید؟

بنده از فکر و مشورت سربازان قدیمی مجموعه که

تجربه بیشتری دارند در اجرای برنامه ها استفاده می کنم.

چه میزانی با نشریه فرهنگ سربازی آشنایی دارید؟ رضایت شما از این

نشریه چه میزان است و چه توصیه ای برای ارتقاء بیشتر نشریه دارید؟

بنده به تازگی با نشریه سربازی آشنا شدم و مجله ای پر محتوا

برای سربازان است.

چه توصیه ای به فرماندهان و مسئولین برای بهره مندی بیشتر

از ظرفیت سربازان در سپاه و توانمندسازی سربازان در مباحث

فنی و حرفه ای، رفتاری و مسئولیت پذیری برای ورود به جامعه

دارید؟

۱. پرورش و تعلیم سربازان و استفاده صحیح از آن ها در قسمت های

مختلف و تلاش برای حفظ روحیه سربازان

۲. ایجاد بودجه برای حقوق بیشتر برای سربازان متخصص

۳. قرار دادن سربازان در قسمت هایی که مهارت و تخصص آن را دارند

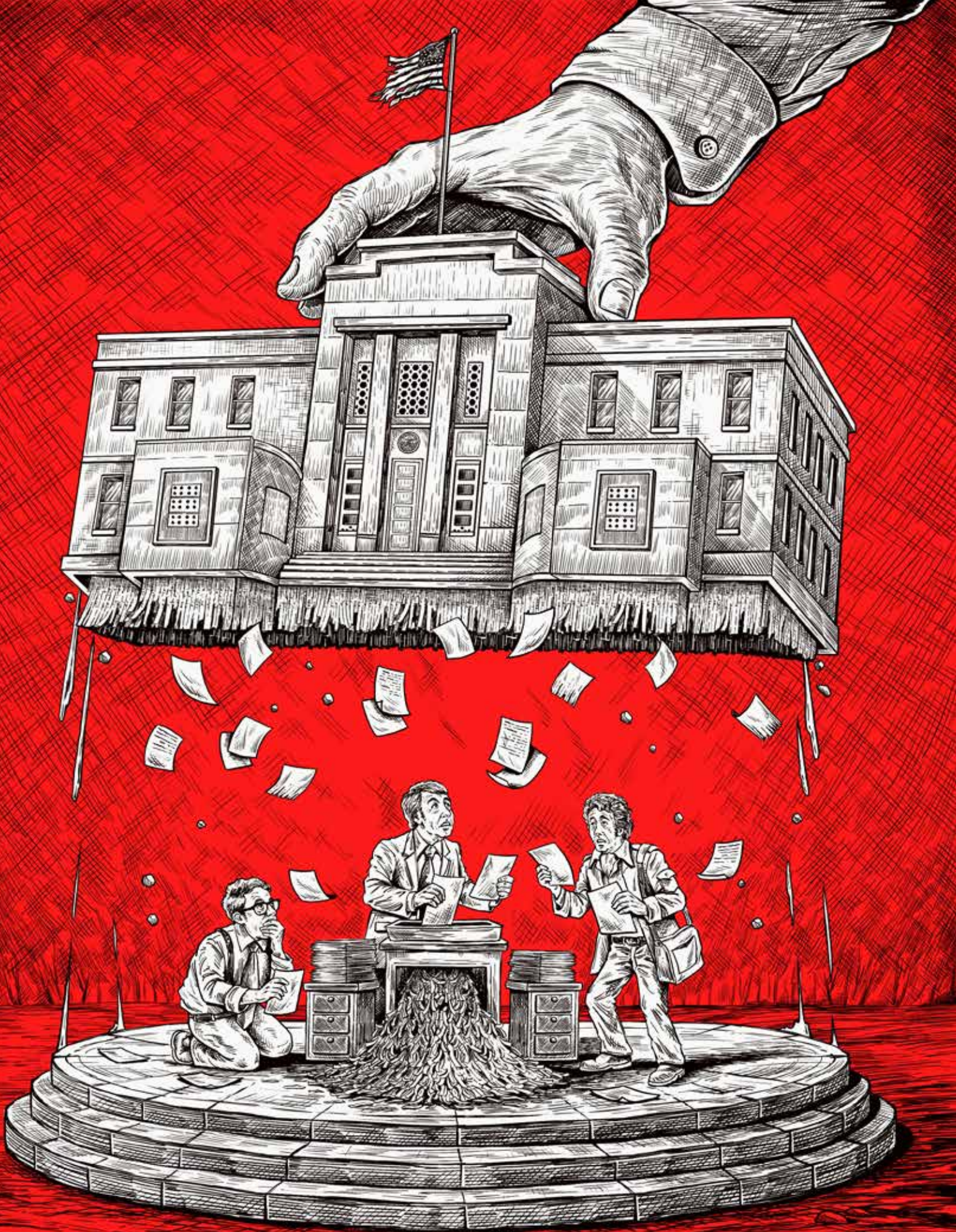
۴. روابط عمومی صمیمانه و دوستانه مسئولین با سربازان

۵. برقراری محیط بدون تنش و آرام برای سرباز

۶. برگزاری جلسات بیشتر با سربازان و گوش فرا دادن به نظرات

و ایده های آن ها.

کانون توطئه

سیزدهم آبان، در واقع، کشف یک توطئه و یک خطر بزرگ برای انقلاب بود. دانشجوها با زحمت زیاد اسناد خرد شده را کنار هم گذاشتند تا بفهمند که در سفارت چه میگذرد.

در این شماره می‌خوانید

معرفی کتاب

